

Bu sayımızda

**Bu gün Azərbaycan Ordusu
dünya miqyasında güclü
ordular sırasındadır**

→səh.2

**Siyəzən və Qubada
vətəndaşlar qəbul
ediləcək**

→səh.3

**Macarıstanda təhsil almaq
hüququ qazanmış şəxslərin
siyahısı təsdiqlənib**

→səh.3

**Birincilərin
birincisi**

→səh.4

Namizədlər 8 vakant yer seçə biləcəklər

Vakant yerlərin çoxu ibtidai sinif
müəllimliyi üzrə olacaq

İyunun 24-dən Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan ümumi təhsil müəssisələrinə müəllimlərin işə qəbulu üzrə elektron sənəd qəbuluna start verilib. Sənəd qəbulunun başladığı 3 gün ərzində artıq 24 mindən çox namizəd elektron qeydiyyatdan keçib.

Budəfəki müsabiqə qaydaları və şərtləri barədə danışan Təhsil Nazirliyinin İnsan resursları şöbəsinin müdiri Eşqi Bağirovun sözlərinə görə, qaydalarda hər hansı ciddi dəyişiklik yoxdur. Belə ki, bu müsabiqəyə də hər il olduğu kimi, orta ixtisas və ali təhsil müəssisələrini pedaqoji ixtisaslar üzrə bitirən, dövlət nümunəli təhsil sənədi (diplom) alan və ya xarici ölkədə aldığı ali təhsil haqqında sənədi tanınan ölkə vətəndaşları və ya Azərbaycan da daimi yaşamaq üçün icazəsi olan şəxslər iştirak edə bilərlər. Müsabiqəyə qatılan namizədlər elektron qeydiyyatdan keçərkən ərizələrində müsabiqədə iştirak növünü qeyd etməlidirlər. Belə ki, ötən il keçirilən müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqədə iştirak edənlər həmin nəticələri ilə bu il birbaşa vakansiya seçiminə qatılmaq imkanına malikdirlər. Ancaq ötən il keçirilən müsabiqədə göstərdiyi nəticədən narazı olanların yenidən müsabiqəyə qatılmaq hüququ da saxlanılır. Odur ki, istənilən namizəd bu il yenidən müsabiqənin test intahını mərhələsində iştirak edə bilər.

→Ardı səh.2

Ən təsirli “silah”ımız emosional intellektimiz olacaq

İnformasiya və süni intellekt əsrində hamımız düşünməyə başlamışdıq ki, övladlarımızı peşə seçimi baxımından humanitar elmlərdən uzaq tutmağa çalışmalıyıq. Gənclər arasında IT sahəsinə maraq durmadan artır. Valideynlərdə isə uşaqlarını dəqiq elmlərə yönəltmək meylləri. Sən demə, vəziyyət biz düşündüyümüz kimi deyilmiş. Dünyanın bir çox böyük şirkətlərində “hakimiyyət”i humanitarlar ələ keçirir. Yeni trendə görə, humanitar təhsil almış şəxslərin hətta texnoloji şirkətləri belə idarə etmək qabiliyyətləri daha üstündür. İşvəçəli futuroloq Gerd Leonqard isə hesab edir ki, ümumiyyətlə, uşaqları dəqiq elmlərə yönəltmək əbəsdir.

Texnoloji monopoliya

Leonqardın fikrincə, biz hamımız texnologiyaların əhəmiyyətini həddindən ziyadə şişirdik. Əslində isə belə olmalı deyil. Sanki bütün texnoloji kəşflər insanın dehumanizəməsinə yönəlib: “Texnologiyalar dünyaya ucuz və bol yemək, enerji və təmiz su verə bilər. Biliklərimizin artırılmasında texnologiyaların əhəmiyyəti çox böyükdür. Hətta atmosferin dekarbonlaşması vasitəsilə biz təbiət dəyişikliklərinə də təsir edə bilərik. Ancaq texnologiyalar bəşəriyyətin qarşısındakı sosial-siyasi problemləri - işsizlik, terror, bərabərsizlik kimi məsələlərin həllində acizdir. Hətta bəzi hallarda texnoloji yeniliklər mənfi rol oynamağa da başlayıb-

lar, məsələn, terrorçular koordinasiyanı sosial şəbəkələr və messencerlər hesabına həyata keçirirlər. Biz elə bil hamımız unutmuruq ki, dövlətin başlıca vəzifəsi rifahı yüksək cəmiyyət qurmaqdır. İndi dövlət elə bil qarşısına məqsəd qoyub ki, yüksək sürətli mobil rabitəyə və məhsullar internetinə nail olsun. Cəmiyyət, xoşbəxt vətəndaş isə unudulub. Əgər texnologiya insanın zərərinə işləyirsə, onu cümləməyə lazımdır”.

G.Leonqardın fikirləri, sübhətsiz ki, maraqlıdır. Ancaq bu yanaşma alternativsiz də deyil. Məsələn, gələcəyə dair proqnozlarla çıxış edən rəqəmsal texnologiyalar üzrə ekspert Kris Skinner əks fikirdədir. O düşünür ki, rəqəmsal texnologiyalar və internetin hədsiz in-

kişafı nəticəsində dünyada qeyri-demokratik rejimlər qalmaqacaq. O, bunu bəsit misalla izah edir: internet əsri əhalidən heç nəyi gizlətmək mümkün deyil, informasiya ildırım sürəti ilə yayılır və bu, hətta ictimai-siyasi proseslərə belə təsirsiz ötürməyəcək.

Gələcəyə dair futuroloji baxışları ilə çox populyarlaşmış tarixçi Yuval Noy Harari də oxşar qənaətdədir. Onun fikrincə, texnologiyaların inkişafı nəticəsində aclıq və səfalet aradan qalxacaq. Hətta yoxsulluq deyilən məfhum bir problem olaraq dünyanın gündəmindən çıxmaqdadır.

G.Leonqarda görə, vəziyyət o həddə çatıb ki, “platformalı iqtisadiyyat” mənfii rol oynamağa başlayıb.

→Ardı səh.6

Dərslik layihələrinə dair ictimai rəyin öyrənilməsi davam edir

2019-2020-ci tədris ilinə ölkənin dövlət ümumi təhsil müəssisələrinin I sinifləri üçün yeni hazırlanmış, IV və VIII sinifləri üçün isə təkmilləşdirilmiş dərslik layihələrinə dair ictimai rəyin öyrənilməsi prosesi davam edir.

Cari ilin apreldən başlayan proses iyul ayının ortalarına qədər davam edəcək. Hazırda ən çox baxış sayının I sinif “Azərbaycan dili (tədris dili)” fənni üzrə dərslik layihəsinə aid olduğu müşahidə edilir.

Dərslik layihələrinə dair ictimai rəyin öyrənilməsində iştirak etmək istəyənlər www.trims.edu.az saytı-
nın “İctimai müzakirədə olanlar” bölməsinə daxil olmaqla yerləşdirilən istənilən layihəni oxuya, eyni zamanda xüsusi ayrılmış sahədə irad və təklifləri yazaraq prosesə öz töhfələrini verə bilərlər. İrad və təkliflər derslik@edu.gov.az elektron poçtuna göndəriləklə də bildirilə bilər.

Təhsil Nazirliyi bir daha alimləri, təhsil işçilərini, ziyalıları, valideynləri, bir sözlə, bütün vətəndaşları müzakirəyə çıxarılmış dərslik layihələrinə dair rəy, irad və təkliflərini bildirməyə dəvət edir.

UFAZ-ın 10 tələbəsi ilk 100-lükdə

Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) I kurs tələbələri arasında ilk dəfə “Kangourou” beynəlxalq riyaziyyat müsabiqəsi keçirilib. Müsabiqədə iştirak edən 35 tələbəyə 50 dəqiqə ərzində məntiq və riyaziyyat üzrə test tapşırıqları verilib.

Reytinglərin nəticələrinə əsasən, UFAZ-ın 10 tələbəsi Fransa üzrə 500-dən çox iştirakçı arasında ilk 100-lükdə yer alıb. Kimya mühəndisliyi ixtisası üzrə I kurs tələbəsi Ləman Cəlilova 4-cü yeri tutaraq qızlar arasında ən yaxşı nəticəni göstərib. Ləman Cəlilova, həmçinin UFAZ-ın neft-qaz mühəndisliyi ixtisası üzrə I kurs tələbəsi Rövşən Ələskərov 11-18 iyul tarixlərində Fransada təşkil olunaçaq “Kangourou” beynəlxalq yay riyaziyyat düşürgəsində iştirak edə-
cəklər.

1994-cü ildən etibarən “Kangourou Sans Frontieres” (Sərhədsiz Kenquru) Assosiasiyası hər il “Kangourou” beynəlxalq riyaziyyat müsabiqəsini dünyanın dörd bir tərəfində 6 milyondan çox iştirakçı üçün təşkil edir. Bu müsabiqə ilk dəfə 1991-ci ildə fransalı iki müəllim Andre Deledicq və Jean Pierre Boudine tərəfindən Fransada “Kangaroo” adı altında keçirilib.

İlk dəfə müsabiqəyə 120 min iştirakçı qatılıb. Müsabiqə 21 Avropa ölkəsində “Kangaroo without borders” adı altında keçirilir.

Öyrənmək, təcrübə mübadiləsi aparmaq imkanı

Pedaqoji mühazirələrin respublika mərhələsi

İyunun 25-də Bakı şəhəri M.Müfşiq adına 18 nömrəli tam orta məktəbdə “Müasir dövrdə ümumi təhsilin aktual problemləri” mövzusunda pedaqoji mühazirələrin respublika mərhələsi keçirilib. Nazir müavini Məhəbbət Vəliyeva Təhsil naziri Ceyhun Bayramovun müvafiq əmrinə əsasən pedaqoji mühazirələrin təşkil edildiyini söyləyərək əsas məqsədin ümumi təhsil sahəsində keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı aktual məsələlərə diqqət artırmaq, təhsil işçilərinin bu

barədə rəy və mülahizələrini öyrənmək, yaradıcı müəllim və məktəb rəhbərlərini aşkara çıxarmaq, qabaqçıl təcrübə nümunələrini təbliğ etmək və perspektiv üçün inkişafyönü təkliflər hazırlamaqdan ibarət olduğunu bildirib. Məlumat üçün qeyd edib ki, pedaqoji mühazirələr iki mərhələdə - rayon (şəhər) və ölkə mərhələləri üzrə təşkil olunub: “Rayon (şəhər) mərhələsi bu ilin fevral-mart aylarında keçirilib. Bu mərhələdə 3642 pedaqoji mühazirə dinlənib. Onlardan 182-si seçilərək respublika mərhələsinə təqdim olunub.

Həmin mühazirələr Təhsil Nazirliyinin İşçi qrupu tərəfindən oxunub. Respublika mərhələsində proqrama 18 bölmə üzrə 155 pedaqoji mühazirə daxil edilib”. Pedaqoji mühazirələrin keçirilməsinin əhəmiyyətinə toxunan Məhəbbət Vəliyeva təhsil işçilərinin bu tədbirə böyük həvəslə qatılma-
larını müsbət qiymətləndirib: “Pedaqoji mühazirələr təhsil işçilərinin bir-birindən öyrənmək baxımından, həmçinin təcrübə mübadiləsi aparmaq üçün əlverişli şərait yaradır. Təhsil işçilərini bir araya gətirən, pedaqoji fəaliyyətin ən müxtəlif aspektləri ilə yaxından tanışlığın, ümumi təhsil sahəsində keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılması yönündə belə

vahid müzakirə platformasının yaradılması düşüncəm ki, olduqca faydalıdır”.

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva təhsilin müxtəlif sahələrini əhatə edən bölmələr üzrə keçirilən pedaqoji mühazirələri dinləyib, burada çıxış edən müəllimlərə müəyyən tövsiyələr verib, onlarla geniş fikir mübadiləsi apardı.

Pedaqoji mühazirələrdə paytaxtla yanaşı, respublikanın bütün bölgələrindən təmsil olunan məktəb rəhbərləri, müəllimlər, metodistlər, psixoloqlar öz təcrübələrini həmkarları ilə bölüşüblər.

→Ardı səh.3

Azərbaycanlı şagirdlərin daha bir uğuru

Balkan Riyaziyyat Olimpiadasının medalçıları

Səh.3

Bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır

Prezident İlham Əliyev Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseydə yenidənqurma işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub

İyunun 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyində yenidənqurma və əsaslı təmir işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Müdafiə naziri Zakir Həsənov burada aparılmış yenidənqurma və əsaslı təmir işləri barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey 11 hektar ərazini əhatə edir. Burada tikinti, təmir və yenidənqurma işləri 2018-ci ilin fevral ayında başlanıb. Hərbi Liseyin ərazisində qərargah binası, kursant yataqxanası, tibb məntəqəsi, hamam-camaşırxana-qazanxana kompleksi inşa edilib, eləcə də mövcud binalar əsaslı təmir olunub və qurğular yerləşdirilib. Hərbi Liseydə sahəsi 1800 kvadratmetr olan üçmərtəbəli yeni qərargah binası inşa olunub. Ərazidə geniş yaşıllaşdırma işləri aparılıb, abadlıq tədbirləri görüldü. Bina-nın qarşısında Cəmsid Naxçıvanski büstü və ətrafında xatirə kompleksi yerləşir.

Liseyin ərazisində tibb məntəqəsi də inşa olunub. İkimərtəbəli 32 çarpaylıq tibb məntəqəsində funksional diaqnostika, həkim, oftalmoloji kabinetlər, laboratoriya, sarğı otağı, təxirəsalınmaz yardımın göstərilməsi üçün otaq, xidməti otaqlar, palatalar və müasir yeməcxana yaradılıb. Buradakı şərait şəxsi heyətə yüksək səviyyədə ixtisaslı tibbi yardımın göstərilməsinə imkan verir.

Hərbi Liseydə yaradılan qapalı idman kompleksində kursantların idmanla məşğul olmaları üçün hərtərəfli imkanlar var. Kompleksdə trenajor, gimnastika zalları, mini futbol, basketbol və voleybol oyunlarının keçirilməsi üçün meydanca yaradılıb.

Sonra dövlətimizin başçısı Hərbi Liseydəki Heydər Əliyev Muzeyi ilə tanış oldu. Hələ sovet dövründə gələcəkdə müstəqil Azərbaycanın milli zabit kadrlarının yetişdirilməsi zərurətini uzaqgörənliklə diqqətə alan ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1971-ci ildə Bakıda Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey yaradılıb. Ölkəmizə rəhbərliyinin bütün dövrlərində bu hərbi təhsil ocağına ən yüksək səviyyədə diqqət və qayğı göstərən ümummilli lider Heydər Əliyevin 1998-ci və 2002-ci illərdə imzaladığı sərəncamlarla Hərbi Liseyin yaradılmasının 25 və 30 illik yubileyləri dövlət səviyyəsində geniş qeyd edilib. Muzeydə ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Azərbaycanada nizami ordu quruculuğu, Silahlı Qüvvələrimizin hərbi qüdrətini artırılması, o cümlədən Hərbi Liseyin inkişafına göstərdikləri yüksək diqqət və qayğıni əks etdirən fotolar, sənədlər və neşrlər nümayiş olunur.

Dövlətimizin başçısı Hərbi Liseydə təhsil alan kursantların yaşayış və məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə inşa olunan dördmərtəbəli yataqxana korpusu ilə də tanış oldu. Yeni tikilən binada konfrans zalı, ideoloji, məişət və digər otaqlar zəruri avadanlıqla təchiz edilib. Yataqxanada kursantların qalması, istirahəti və asudə vaxtlarının səmərəli təşkili üçün hər cür şərait var. Liseydə üçmərtəbəli yataqxana korpusu da əsaslı təmir olunub.

Sonra Prezident İlham Əliyev Hərbi Liseyin klubunda yaradılan şəraitlə tanış oldu. Liseydə aparılan yenidənqurma və təmir işləri çərçivəsində klubun binası da əsaslı təmir edilib. Klubun 350 yerlik binasında mədəni-maarif tədbirlərinin keçirilməsi üçün bütün şərait var. Burada, eyni zamanda, ölkəmizin və liseyin heyətində baş verən əlamətdar hadisələri qeyd etmək mümkündür.

Daha sonra dövlətimizin başçısı kursant yeməcxanasında yaradılan şəraitlə maraqlandı. İkimərtəbəli yeməcxana binası da əsaslı təmir olunub. Bütün avadanlıqla təchiz edilmiş binada eyni vaxtda 600 kursant nahar edə bilər. Burada yemək zalı, mətbəx və təsərrüfat otaqları, ərzaq və soyuducu anbarlar var. Dövlətimizin başçısının qayğısı sayəsində bu gün Azərbaycan Ordusunda

xidmət edən hərbi qulluqçuların qidalanması məsələsinə də xüsusi diqqət yetirilir.

Hərbi Liseyin tədris korpusunda yaradılan şəraitlə tanış olan Prezident İlham Əliyevə məlumat verildi ki, dördmərtəbəli bina da əsaslı təmir edilib. Burada tədris prosesi Azərbaycan dili, ictimaiyyət, riyaziyyat, informatika, xarici dil və təbiət fənn bölmələri üzrə həyata keçirilir. Korpusda fənn kabinetlərində, kimya və fizika laboratoriyalarında kursantların bilik və hazırlıqlarının artırılması üçün hər cür şərait yaradılıb.

Yenidənqurma işləri zamanı liseyin tənənlə mərasimlər, sıra təlimləri, düzülüşlər, şəxsi heyətin sıra baxışı, döyüş və fiziki hazırlıq, eləcə də digər tədbirlərin keçirilməsi üçün sahəsi üç min kvadratmetr olan sıra meydanı da salınıb və tribuna inşa edilib.

Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin diqqəti sayəsində son illərdə Azərbaycan Ordusu istər döyüş qabiliyyətinə, istər maddi-texniki bazasına, istərsə də müasir silah-sursat arsenalına görə dünyada lider yerlərdən birini tutur. Bu, göstərir ki, Azərbaycanda ordu quruculuğuna dair bütün mühüm tədbirlər ardıcıl surətdə, dünya təcrübəsi nəzərə alınmaqla uğurla reallaşdırılır. Dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə Silahlı Qüvvələrin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində atılan addımlar bu gün milli ordumuzun dünyanın ən qüdrətli ordulari sırasına daxil olmasına imkan yaradıb. Görülən işlərin nəticəsidir ki, bu gün ordumuz dünyanın ən güclü 50 ordusu sırasındadır.

Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev 26 iyun - Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin kursantlarını və müəllimlərini təbrik edərək dedi:

- Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə Sizi təbrik edir, hər birinizə uğurlar arzulayıram. Arzu edirəm ki, siz gözəl hərbiçi kimi özünü göstərsiniz.

Bilirsiniz ki, bu məktəbin təməlini ulu öndər Heydər Əliyev qoymuşdur. Onun təşəbbüsü ilə bu məktəb 1971-ci ildə yaradılmışdır. Ulu öndər həmişə bu məktəbin fəaliyyətinə böyük diqqət göstərmişdir. Hələ o vaxt bildirdi ki, bizə milli hərbiçi kadrlar lazım olacaq və belə də oldu.

Bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Bizim ordumuzun gücü, döyüş qabiliyyəti, peşəkarlığı artır. Bu gün ordumuz ən yüksək səviyyədədir.

Ulu öndərin misilsiz xidmətləri Azərbaycan xalqının qəlbində daim yaşayır. Biz onun işini davam etdiririk. Ordu quruculuğu prosesi uğurla, sürətlə gedir. Müasir səviyyədə işlər görülür, hərbi texnika alınır, döyüş qabiliyyəti artır. Bir sözlə, bu gün Azərbaycan Ordusu öz gücünü göstərir və göstərməlidir.

Biz müharibə şəraitində yaşayırıq. Müharibə hələ bitməyib və biz hər an hazır olmalıyıq ki, doğma torpaqlarımızı işğalçılardan azad edək. Əminəm ki, bu gün gələcək və Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək.

Bizim imkanlarımız artır, maddi vəziyyətimiz yaxşılaşır, orduya lazım olan texnika, silah-sursat alınır, gətirilir. Bir sözlə, biz bütün bu işləri ona görə edirik ki, daha güclü orduya malik olaq və öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa edək.

Azərbaycan bu gün bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir. Əminəm ki, bu inkişaf dayanıqlı olacaq.

Sizə - burada oxuyan kursantlara və çalışan müəllimlərə yeni uğurlar, cəsağlığı arzulayıram. Vətənin qorunması işində siz həmişə fəal olmalısınız və öz gücünüzü göstərməlisiniz.

Sizi bir daha təbrik edirəm.

Bütün Azərbaycan xalqını Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə təbrik edir və sizə yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

***

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

Şirməmməd Ağaməmməd oğlu Hüseynov

Azərbaycan jurnalistikasına ağır itki üz vermişdir. Görkəmli alim, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdçüsü, Əməkdar jurnalist, Bakı Dövlət Universiteti Mətbuat tarixi və ideoloji iş metodları kafedrasının professoru Şirməmməd Ağaməmməd oğlu Hüseynov 2019-cu il iyunun 24-də ömrünün 95-ci ilində vəfat etmişdir.

Şirməmməd Hüseynov 1924-cü il dekabrın 17-də Şəki şəhərində anadan olmuşdur. 1940-cı ildə Şəki şəhəri Mirzə Fətəli Axundov adına 2 saylı orta məktəbi bitirmiş, 1940-1942-ci illərdə Şəki ikillik Müəllimlər İnstitutunun fizika-riyaziyyat fakültəsində oxumuşdur. O, 1945-1950-ci illərdə indiki Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsinin Jurnalistika şöbəsində ali təhsil almışdır. Universiteti fərqlənmə diplomu ilə başa vuran Şirməmməd Hüseynov Mixail Vasilyeviç Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti Jurnalistika fakültəsinin aspiranturasına daxil olmuş, 1954-cü ildə təhsilini tamamlayıb dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi elmi dərəcəsi almışdır.

1954-cü ildən indiki Bakı Dövlət Universiteti Filologiya fakültəsinin Jurnalistika kafedrasında elmi-pedaqoji fəaliyyətdə başlayan Şirməmməd Hüseynov həyatını universitetə bağlayaraq ömrünün sonunadək burada baş müəllim, dosent, 1962-1969-cu illərdə Filologiya fakültəsinin dekanı, 1970-1976-cı illərdə Jurnalistika fakültəsinin dekanı, 1976-1988-ci illərdə Mətbuat tarixi və ideoloji iş metodları kafedrasının müdiri olmuş, 1988-ci ildən isə həmin kafedranın professoru vəzifəsində çalışmışdır.

Elmi fəaliyyətini, əsasən, Azərbaycan jurnalistikası tarixinin öyrənilməsinə həsr edən Şirməmməd Hüseynov mətbuatşünaslığa dair 30-dan çox kitab və monoqrafiyanın, 800-dən artıq elmi və elmi-publisistik məqalənin müəllifidir.

Şirməmməd Hüseynov bir alim və pedaqoq kimi Azərbaycan klassik jurnalistikasının görkəmli simaları Həsən bəy Zərdabi, Əli bəy Hüseynzadə, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Üzeyir Hacıbəyli, Əhməd Ağaoğlu, Cəlil Məmmədquluzadə irsini hərtərəfli araşdıraraq yetişməkdə olan nəsə çatdırılmasında tədqirəlayiq xidmətlər göstərmişdir. Alimin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurucularının fəaliyyətinə dair araşdırmalarının Azərbaycan tarixinin öyrənil-

İlham Əliyev, Mehriban Əliyeva, Novruz Məmmədov, Oqtay Əsədov, Ramiz Mehdiyev, Əli Əhmədov, Əli Həsənov, Eldar Əzizov, Ceyhun Bayramov, Akif Əlizadə, Aslan Aslanov, Elçin Babayev, Əflatun Amaşov, Cahangir Məmmədli

məsində xüsusi əhəmiyyəti vardır.

Şirməmməd Hüseynov Azərbaycan klassik publisistika məktəbi ənənələrini müstəqillik dövründə yeni bir məktəb səviyyəsinə yüksəltmişdir. Yüzlərlə jurnalistin ustası kimi şöhrət qazanmış alimin elmi kadrların yetişdirilməsində də böyük əməyi olmuşdur. Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğində, gənc nəsil jurnalistlərin milli təəssübkeşlik, vətəndaşlıq ləyaqəti, obyektivlik ruhunda tərbiyə olunmasında Şirməmməd Hüseynovun xidmətləri əvəzsizdir. Bu gün də onun tələbələri Bakı Dövlət Universitetində, eləcə də digər elm və təhsil müəssisələrində, kütləvi informasiya vasitələrində öz müəllimlərinin yolunu uğurla davam etdirirlər.

Şirməmməd Hüseynovun Azərbaycan jurnalistikasının inkişafında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilmişdir. O, bir sıra mükafatlara layiq görülmüş, Azərbaycan Respublikasının "Şərəf" ordeni ilə təltif olunmuşdur.

Görkəmli alim, pedaqoq və publisist, əsl ziyalı Şirməmməd Ağaməmməd oğlu Hüseynovun əziz xatirəsi onu tanıyanların qəlbində daim yaşayacaqdır.

Allah rəhmət eləsin!

Namizədlər 8 vakant yer seçə biləcəklər

Vakant yerlərin çoxu ibtidai sinif müəllimliyi üzrə olacaq

← Əvvəli səh.1

Ruhiyyə DASSALAHLI

Xatırladaq ki, ötən il müsabiqədə iştirak etmiş namizəd işə qəbul imtahanlarına təkrar qatılacaqsa, onun son, yəni cari ilin nəticəsi nəzərə alınacaq: "2018-ci ildə müsabiqəyə qatılan şəxs bu il yenidən müsabiqəyə qatılsa, onun bu il topladığı nəticə nəzərə alınacaq. Onun əvvəlki nəticəsi ləğv olunacaq".

Güzaştələr bu il də olacaq

Stajı 10 ildən çox olan və 3 ildən az bir müddətdə işdən ayrılan şəxslərə müəllimlərin işə qəbulu müsabiqəsində nəzərdə tutulan güzaştə bu il də qüvvədədir. Belə ki, ötən il müəllimlərin işə qəbulu qaydalarına edilən dəyişiklikdən sonra ümumi təhsil müəssisələrində ixtisası üzrə fasiləsiz olaraq 10 il müddətsiz müqavilə ilə müəllimlik fəaliyyəti göstərən və 3 ildən az müddətdə işdən ayrılan, bilik və bacarıqların diaqnostik qiymətləndirilməsində iştirak etmiş şəxslər qiymətləndirmə nəticələrinə uyğun olaraq müsabiqənin birbaşa vakansiya seçimi mərhələsində iştirak etmək hüququna malikdirlər. E.Bağirov əlavə edib ki, 2014-cü ildən başlayan müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsi 2018-ci ildə bütün ölkəni əhatə edib: "Demək olar ki, bütün müəllimlərin nəticələri artıq Təhsil Nazirliyində toplanıb. Buna görə də stajı 10 ildən çox olan və 3 ildən az bir müddətdə işdən ayrılmış şəxslər üçün güzaştə olacaq. Onlar test imtahanında təkrar iştirak etmək məcburiyyətində deyillər. Əvvəl topladıqları nəticəyə görə vakansiya se-

çiminə qatıla bilərlər. Bu da stajı çox olan təcrübəli müəllimlər üçün əlavə imkan kimi qiymətləndirilməlidir".

Yenə 4 mərhələdə

Əvvəlki illərdən də bəlli olduğu kimi, müəllimlərin işə qəbulu 4 mərhələdə həyata keçirilir. Hazırda davam edən elektron ərizələrin qəbulundan sonra göstəricilərin qiymətləndirilməsi həyata keçiriləcək. Daha sonra test imtahanı, vakant yerlərin seçilməsi və müsahibə həyata keçiriləcək. Test imtahanı mərhələsində namizədlərə 40 ixtisas, 10 kurikulum, 10 məntiqi olmaqla 60 sual təqdim ediləcək. Bu mərhələdə keçid balını toplamaş namizədlər 8 vakant yer seçə biləcəklər. Namizədlərin vakant yerlərə yerləşdirilməsi elektron ərizələrində qeyd etdikləri seçim ardıcılığı gözənilməklə aparılacaq. Müsahibə mərhələsində test imtahanlarının nəticələrinə əsasən, vakant yer tutmaq hüququ qazanan namizədlərin peşəkar kompetensiyaları, psixoloji hazırlığı və ümumi dünyagörüşü yoxlanılacaq.

Müəllimlərin işə qəbulu üçün test imtahanları iyulun 8-24-də keçiriləcək.

Daha çox vakant yer ibtidai sinif müəllimliyi üzrə olacaq

E.Bağirov onu da əlavə edib ki, 2019-2020-ci tədris ili üçün müəllimlərin işə qəbulu üzrə keçirilən müsabiqədə təqdim ediləcək vakant yerlərin çoxu ibtidai sinif müəllimliyi üzrə olacaq.

Ötən il rekord sayda - 51 minə yaxın namizədin müsabiqədə iştirak üçün qeydiyyatdan keçdiyini vurğulayan E.Bağirovun fikrincə, bu il də sənəd verənlərin sayı həmin göstəriciyə yaxın olacaq.

Xatırladaq ki, müsabiqədə iştirak etmək istəyən namizədlər miq.edu.az saytında qeydiyyatdan keçirlər. Elektron sənəd qəbulu iyulun 3-dək davam edəcək.

Siyəzən və Qubada vətəndaşlar qəbul ediləcək

Xaçmaz, Siyəzən, Şabran və Quba, Qusar rayon sakinlərinin nəzərinə!

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov 5 iyul 2019-cu il tarixində saat 10:00-da Siyəzən şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin 2019-cu ilin iyul ayında şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, Xaçmaz, Siyəzən və Şabran rayon sakinlərini qəbul edəcək. Qəbulda Xaçmaz, Siyəzən və Şabran rayonlarında müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər də iştirak edə bilərlər.

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva 5 iyul 2019-cu il tarixində saat 10:00-da Quba şəhərindəki Mədəniyyət Mərkəzində Quba və Qusar rayon sakinlərini qəbul edəcək. Qəbulda Quba və

Qusar rayonlarında müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər də iştirak edə bilərlər.

Qəbula gəlmək istəyən vətəndaşlar 27-30 iyun və 1, 2 iyul (saat 18:00-dək) 2019-cu il tarixlərində Təhsil Nazirliyinin Telefon Məlumat Mərkəzinin 146-1 nömrəli telefonuna (“Qaynar xətt” xidməti) zəng etməklə və ya nazirliyin rəsmi saytının “Vətəndaşların qəbulu” bölməsinə daxil olmaqla (<http://edu.gov.az/az/contacts/request>) elektron qeydiyyatdan keçə bilərlər.

Qeydiyyatdan keçmiş vətəndaşlardan xəbər olunur ki, qəbula gələrkən aidiyyəti məsələləri dolğun ifadə edən ərizə ilə müraciət etsinlər.

Nazir müavini Qaxda bir neçə məktəbdə olub

Heydər Əliyev Mərkəzində vətəndaşlar qəbul edilib

İyunun 27-də Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov Qax şəhərində vətəndaşları qəbul edib.

Qəbuldan əvvəl nazir müavini rayonun Əlibəyli və Tasmalı kəndlərində yeni məktəb binalarının tikinti işləri ilə tanış olub. Bildirilib ki, rayonun Tasmalı kəndində 264, Əlibəyli kəndində isə 216 şagird yerli yeni tədris binaları inşa olunur. Hər iki məktəb binasının 2019-2020-ci tədris ilində istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub.

Nazir müavini təlim gürcü dilində olan Əlibəyli kənd tam orta məktəbinin müəllimləri ilə də görüşüb və onlarla söhbət edib. Görüşdə nazir müavini ölkə Prezidentinin rəhbərliyi ilə təhsil sahəsində aparılan islahatlar, əldə olunan nailiyyətlər barədə məlumat verib.

Firudin Qurbanov həmçinin Uşaq-

Gənclər Şahmat İdman Məktəbindəki şəraitlə də tanış olub. Nazir müavini məktəbdənəkar müəssisənin nəzdində fəaliyyət göstərən qruplara cəlb olunan şagirdlər və onların müəllimləri ilə görüşüb, öz tövsiyələrini verib.

Vətəndaşların qəbulundan öncə nazir müavini Firudin Qurbanov və Qax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Musa Şəkiliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül dəstələri düzərək xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Daha sonra Firudin Qurbanov Qax şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Qax, Zaqatala və Balakan rayon sakinlərini qəbul edib. Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanla-

rı rəhbərlərinin 2019-cu ilin iyun ayında şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq keçirilən qəbulda qeyd olunan rayonlarda müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər də iştirak ediblər.

Nazir müavini vətəndaşların müraciət, şikayət və təkliflərini dinləyərək onların aradan qaldırılması, hər bir müraciətin operativ şəkildə araşdırılması, qaldırılan məsələlərin qanunvericiliyə uyğun həlli ilə bağlı tapşırıqlar verib.

Qəbulda vətəndaşlar əsasən, müəllimlərin işə qəbulu və yerdəyişməsi, dərslərin artırılması və digər bu kimi məsələlərə bağlı müraciət edib.

Tbilisidə Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində təhsil və mədəniyyət məsələlərinə həsr olunmuş konfrans keçirilib

Tbilisidə “Şərq Tərəfdaşlığı” çərçivəsində təhsil və mədəniyyət sahələrində ümumi dəyərlərin təşviqi” mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycanın Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti, həmçinin ölkəmizin Gürcüstandakı səfiri Dursun Həsənov iştirak edib.

Konfransda Təhsil, Mədəniyyət, Gənclər və İdman üzrə Avropa Komissarı Tibor Navracscs, Gürcüstanın Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman naziri Mixeil Batişvili və başqaları çıxış edərək tədbirin əhəmiyyətindən danışmış, müasir dövrdə cəmiyyətin inkişafında təhsilin, mədəniyyətin rolunu xüsusi qeyd ediblər.

Konfransda təhsil və mədəniyyətlə bağlı müasir dövrün tələbləri, təhsil sahəsində islahatların aparılması, milli mənəvi dəyərlərin təbliği, qorunması və bu kimi digər məsələlər müzakirə olunub.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Firudin Qurbanov panel iclasda çıxış edərək Azərbaycanda təhsilin inkişafı, bu sahədə qəbul olunmuş dövlət proqramlarından danışmış. Nazir müavini, həmçinin

Azərbaycanın multikultural ənənələrindən, ölkəmizdə milli və mədəni dəyərlərin qorunması istiqamətində görülən işlərdən bəhs edib. Azərbaycanda təhsilin infrastrukturunun yenilənməsi ilə bağlı atılan addımlar barədə məlumat verən Firudin Qurbanov bildirdi ki, ölkə üzrə ümumi təhsil müəssisələrinin 70 faizdən çoxu müasir tələblərə uyğun yenidən qurulub.

Ölkəmizdə gənc nəslin tərbiyəsi, təhsil sistemində tətbiq olunan yeni standartlar, multikulturalizmin tədris olunmasının verdiyi müsbət nəticələr barədə məlumatlar konfrans iştirakçıları tərəfindən yüksək dəyərləndirilib.

Müzakirələr zamanı nazir müavini Şərq Tərəfdaşlığına üzv ölkələrdə Avropa Təhsil Məkanı konsepsiyasının həyata keçirilməsi, mövcud problemlər və bu problemlərin həlli yolları ilə bağlı tədbir iştirakçıları arasında çoxsaylı sualları cavablandırılıb.

Konfransda digər ölkələrin nümayəndələri də çıxış edərək öz ölkələrində təhsil sahəsində mövcud olan problemlər və yeniliklər barədə məlumat veriblər.

AZƏRTAC

Azərbaycanlı şagirdlərin daha bir uğuru

Balkan Riyaziyyat Olimpiadasının medalçıları

Yeniyyətlərin 23-cü Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında ölkəmizi təmsil edən məktəblilər növbəti uğura imza atıblar. Belə ki, Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin VIII sinif şagirdi Toğrul Abbasov və Bakı şəhəri 220 nömrəli məktəb-liseyin IX sinif şagirdi Yusif Qasimov gümüş medala layiq görülmüşlər.

Bakı şəhəri 313 nömrəli tam orta məktəbin VIII sinif şagirdi Fərid Əlizadə, nazirliyin tabeliyindəki Fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin VIII sinif şagirdi Amin Cəfərzadə, Türkiyə Döyənət Vəqfi Bakı Türk Liseyinin VIII sinif şagirdi Elçin Musazadə və nazirliyin tabeliyindəki Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-liseyin IX sinif şagirdi Aysun Bayramlı isə bürünc medal qazanıb.

Beləliklə, şagirdlərimiz Yeniyyətlərin 23-cü Balkan Riyaziyyat Olimpiadasından 2 gümüş və 4 bürünc medal olmaqla ümumilikdə 6 medal əldə ediblər.

Öyrənmək, təcrübə mübadiləsi aparmaq imkanı

Pedaqoji müəllimlərin respublika mərhələsi

← Əvvəlki səh.1

Samirə KƏRİMOVA

Elə söhbətləşdiyimiz təhsil işçiləri də Təhsil Nazirliyinin nümayəndələri, tanınmış alim və mütəxəssislərin qarşısında təqdimat etmələrini onların peşəkarlıq səviyyəsinin, yaradıcılıq potensialının üzə çıxarılmasında mühüm rol oynadığını söyləyirlər.

“Təkcə öz iş təcrübəmizdən danışmırıq”

Bilal Hüseynov Cəlilabad rayonu Alar kənd 3 nömrəli tam orta məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimidir. 42 illik müəllimlik stajına malik pedaqog ilk dəfədir ki, pedaqoji müəllimlərdə iştirak edir: “Yaradıcı yazılar vasitəsi ilə şagirdlərin idrak fəaliyyətinin inkişaf etdirilməsi” mövzusunda təqdimatla pedaqoji müəllimlərin iştirakına qatılmışam. Pedaqoji müəllimlərin keçirilməsi biz təhsil işçiləri üçün olduqca əhəmiyyətlidir. Müəllim təqdim etdiyi müəllimlərdə öz işinə yaradıcı yanaşmasını, əldə etdiyi təcrübəni həmkarlarına ətraflı çatdırmağı bacarmalıdır. Burada hər bir müəllimin çıxışının özü sanki onun pedaqoji fəaliyyətinin bir növ hesabatıdır. Belə ki, müəllimlər tədris etdikləri fənlə, dərslər təşkil ilə bağlı mülahizələrini bildirir, həm də fikirlərini söyləyərkən özündən əvvəlki mövcud təcrübəni öyrənir, ümumiləşdirir və öz təcrübəsi ilə birlikdə digər təhsil işçilərinə çatdırır. Pedaqoji müəllimlər yaradıcı müəllimlərin aşkara çıxarılmasında mühüm rol oynayır. Müəllimlər gördükləri işin vacibliyini, məsuliyyətini dərk edirlər. Pedaqoji müəllimlərdə biz təkcə öz iş təcrübəmizdən danışmırıq, eyni zamanda başqalarının təcrübəsi ilə də tanış oluruq”.

“Mühazirəm respublika mərhələsinə təqdim olundu”

Aytac İsgəndərli Şəmkir rayonu Morul kənd tam orta məktəbinin coğrafiya müəllimidir. Gənc müəllim kimi təhsillə bağlı belə bir ölkə miqyaslı tədbirdə iştirakının onun üçün böyük motivasiya olduğunu söyləyir: “Coğrafiya fənni üzrə şagirdlərin təlim nailiyyətlərinin yaxşılaşdırılmasında İKT-nin imkanlarından necə istifadə edilə bilər” mövzusu ilə pedaqoji müəllimlərdə iştirak etdim və mühazirəm respublika mərhələsinə təqdim olundu. Müəllimlik fəaliyyətimin birinci ilində pedaqoji müəllimlərin respublika mərhələsinə kimi gəlməyim məni sevindirir”.

O, uzunillik təcrübəsi olan müəllimlərin burada öz təcrübələri ilə bağlı çıxışlarının da məhz onun kimi neçə-neçə gənc müəllim üçün görüb-götmək baxımından faydalı olacağını düşünür.

“Pedaqoji fəaliyyətimdə uğur qazanmaq istəyirəm...”

Bu, həmsöhbətimiz olan Qubadlı rayonu Dondarlı kənd tam orta məktəbinin informatika müəllimi Gülnar Allahverdiyevanın ən böyük arzusudur. “Məktəb həyatının maraqlı qurulması barədə mülahizələrim” mövzusunda müəllimlərin respublika mərhələsinə vəsiqə qazanmasını gələcək fəaliyyətində əldə etmək istədiyi uğurlarının başlanğıcı hesab edir. “Pedaqoji fəaliyyətimdə uğur qazanmaq istəyirəm”.

rəm, - deyir. Bunun üçün isə bilərəm ki, üzərimdə çox çalışmalı, bir peşəkar, bacarıqlı müəllim kimi özümü təsdiqləməliyəm. Pedaqoji müəllimlər bizə müəllim həmkarlarımızın fəaliyyəti ilə yaxından tanış olmaq, əldə etdiyimiz təcrübəni paylaşmaq baxımından çox önəmlidir”.

“Yaradıcı müəllimlərin aşkarlanmasına əvəzsiz dəstək”

Sumqayıt şəhəri 1 nömrəli tam orta məktəbin Azərbaycan dili və Ədəbiyyat müəllimi Aidə Ələkbərova Təhsil Nazirliyinin həyata keçirdiyi layihələrdə mentor-təlimçi kimi fəaliyyət göstərib. Eyni zamanda Azərbaycan dili və Ədəbiyyat dərslərinin qiymətləndirilməsində ekspert kimi çalışır. O, pedaqoji müəllimlərin müəllimlərin pedaqoji təcrübələrinin yayılmasında, müasir təhsil metodlarını öz işində tətbiq etməyi bacaran müəllimlərin aşkarlanmasında mühüm rol oynadığını söyləyir: “Respublikanın qabaqcıl müəllimləri ilə təcrübə mübadiləsində iştirak etmək, onların fəaliyyətindən yararlanmaq xüsusilə gənc müəllimlər üçün olduqca vacibdir. Hər zaman təcrübəmi digər həmkarlarımla bölüşməyə, eyni zamanda öyrənməyə də hazırım. Mənim fikrimcə, qatıldığımız pedaqoji müəllimlərin Təhsil Nazirliyinin innovativ fikirləri, yaradıcı müəllimlərin aşkarlanmasına, qabaqcıl təcrübə nümunələrinin təbliğinə göstərdiyi əvəzsiz dəstəkdir”.

Macarıstanda təhsil almaq hüququ qazanmış şəxslərin siyahısı təsdiqlənib

Hökumətlərarası Təqaüd Proqramları çərçivəsində 2019-2020-ci tədris ili üçün Macarıstanda təhsil almaq hüququ qazanmış şəxslərin siyahısı təsdiqlənib. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və Macarıstan İnsan Resursları Nazirliyi arasında təhsil sahəsində uğurlu əməkdaşlığın nəticəsi olaraq 200 nəfər Azərbaycan vətəndaşı 2019-2020-ci tədris ili üzrə Macarıstanın nüfuzlu universitetlərində təhsil almaq imkanı qazanıb.

Seçim barədə Macarıstan tərəfindən verilən yekun qərar nəticəsində adıkeçən saziş üzrə 200 nəfər, o cümlədən 18 nəfər PhD (istənilən maraq dairəsində), 166 nəfər magistratura, 16 nəfər isə bakalavriat səviyyələrində təhsil almaq hüququ qazanıb. Onlar iqtisadiyyat, biznes və idarəetmə, mühəndislik, İT, texnologiyalar, turizm, təbiət elmləri və davamlı inkişaf istiqaməti üzrə təhsil alacaqlar.

Təqaüdə layiq görülən tələbələr əsa-

sən “Budapest University of Technology and Economics”, “Corvinus University of Budapest”, “University of Szeged”, “Eötvös Lorand University”, “University of Debrecen” və “University of Pecs” və digərləri ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq hüququ qazanıblar.

Qeyd edək ki, müvafiq təqaüd proqramı barədə 2018-ci il noyabrın 23-də elan verilib.

Birincilərin birincisi

Oruc MUSTAFAYEV

Məlumdur ki, ölkəmizdə istedadlı uşaqların aşkara çıxarılması, onların elmi biliklərə həvəsləndirilməsi və rəğbətəndirilməsində müxtəlif fənn olimpiadalarının, bilik yarışlarının mühüm əhəmiyyəti var. Təhsil Nazirliyi tərəfindən istedadlı və yaradıcı təfəkkürü ilə fərqlənən şagirdləri aşkar etmək üçün keçirilən fənn olimpiadaları, bir qayda olaraq, ümumtəhsil məktəblərinin IX–XI sinif şagirdləri cəlb olunmaqla Azərbaycan dili və ədəbiyyat, tarix, coğrafiya, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika fənləri

Azərbaycanın gənc istedadlarını tanıyaq

ri üzrə təşkil edilir. Bu ilki yarışlarda xüsusi istedadı və hazırlığı ilə seçilən 30 mindən çox şagird öz bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirib. Olimpiadaların nəticələrinə görə, 49 nəfər qızıl, 94 nəfər gümüş, 156 nəfər bürünc olmaqla ümumilikdə 299 nəfər qalib elan edilib. Fənn olimpiadalarının nəticələrinə əsasən, ayrı-ayrı fənlər üzrə qızıl medalla layiq görülən 8 mükəbbelə həm də "Birincilərin birinci-

si" adını qazanıb. Şagirdlərimizdən Əli Əliyev kimya, Si-rac Yəhyazadə fizika, Vüqar Rıfulla tarix, Ceyhun Əsədov Azərbaycan dili və ədəbiyyat, Ramil Cəbiyev riyaziyyat, Abutalıb Namazov informatika, Cavid Balaməmmədov coğrafiya, Mətin Muradlı biologiya fənləri üzrə "Birincilərin birincisi" nominasiyasında qalib olublar. Gənc zəkalarla daha yaxından tanış olaq.

"Fənn olimpiadasında medal almaq qürurverici bir hissədir"

Sirac Yəhyazadə, Sumqayıt şəhər Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziyasının şagirdi: - 2004-cü ildə Sumqayıt şəhərində anadan olub. 2010-cu ildə Sumqayıt şəhərindəki 26 nömrəli tam orta məktəbə daxil olub. 2018-ci ildə Beynəlxalq Elm Olimpiadasında (IJSO) iştirak edib.

- Məncə, Respublika fənn olimpiadaları savadlı və eyni zamanda bacarıqlı, gələcəkdə millətimize üçün böyük nailiyyətlər əldə edə biləcək insanların seçilməsi üçün əla bilik müsabiqəsidir. Respublika fənn olimpiadasında medal almaq qürurverici bir hissədir. Olimpiadada xüsusilə də "Birincilərin birincisi" adına layiq görülmək insana başqa bir həvəs, qürur, həmçinin gələcək müsabiqələr üçün daha qüvvətli bir inam bəxş edir. Gələcəklə bağlı planların xəyallarını gerçəkləşdirməkdir. Ən böyük xəyalım alim olub bəşəriyyətə xeyri olacaq yeni bir kəşf etməkdir.

"Adım çəkildiyi an həm sevinirdim, həm də duyğulandım"

Mətin Muradlı, Sumqayıt şəhər 15 nömrəli tam orta məktəbin IX sinif şagirdi: - 2003-cü il noyabrın 6-da Sumqayıt şəhərində anadan olub. 2010-cu ildə Sumqayıt şəhər M.Füzuli adına 15 nömrəli tam orta məktəbin 1-ci sinfinə gedib. Mətin "Birincilərin birincisi" adına layiq görülməsi xəbərimin İranda alıb.

- VIII sinifdə oxuyarkən fənn müsabiqəsində topladığım nəticəyə görə aşağı yaş qrupu üzrə olimpiadaya hazırlıq dərslərində iştirak hüququ qazanmışam. Ötən tədris ilində biologiya fənni üzrə Respublika fənn olimpiadasında gümüş medal aldım. Məktəbdə biologiya fənnini tədris edən müəllimim Nəzakət İmaməliyeva, aşağı yaş qrupu hazırlıq dərslərində keçən Elxan Tahirov bu fənni məni sevdirdilər, bu elmin dərinliklərini professional və maraqlı şəkildə tədris etdilər. Bu dərslərlə yanaşı mən beynəlxalq olimpiadaya hazırlaşdım. Cari tədris ilində keçirilən yuxarı yaş qrupu hazırlıq dərslərinin seçimi imtahanını uğurla verdim. Bir il keçən dərs müddətində 7 dəfə imtahan verib İBO (Beynəlxalq Biologiya Olimpiadası) komandasına seçildim. Bu ilki Respublika fənn olimpiadasında "Birincilərin birincisi" nominasiyasına layiq görülməyimin mənim üçün böyük uğur, nailiyyət və gələcək üçün qurduğum planların birinci addımıdır. Düzdür, həmin tədbirdə iştirak etməsəm də, inanmırdım ki, oradakı yoldaşlarımdan daha həyəcanlı idim. Adım çəkildiyi an həm sevinirdim, həm də duyğulandım. Bu hissi yaşayandan sonra isə əslində doğru yolda addımladığıma bir daha əmin oldum. Və dünya olimpiadasına daha möhkəm, əmin və motivasiya ilə hazırlığa "Davam!" dedim. Biz hazırda 4 nəfər olmaqla İran İslam Respublikasına təcrübə keçməyə gəlmişik. Burada öyrəndiklərimiz bizim bilik və bacarığımızı daha da genişləndirir və möhkəmləndirir. 2019-cu ilin 14-21 iyul tarixlərində keçiriləcək Beynəlxalq Biologiya Olimpiadasına hazırlaşırıq. Açıq ki, mənəm ilk beynəlxalq olimpiadama olacağı üçün həyəcanlıyam. Nailiyyət qazanmaq üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm. Bunun üçün bütün komanda yoldaşlarımla da çox çalışırıq. İnşallah növbəti ildə də beynəlxalq fənn olimpiadasında iştirak edib qalib gəlmək istəyirəm. Növbəti illərdə də fənn olimpiadalarına qatılmağı düşünürəm.

Sirac Yəhyazadə

Mətin Muradlı

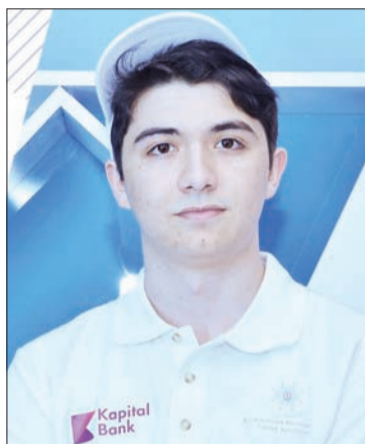
Cavid Balaməmmədov

Ceyhun Əsədov

Əli Əliyev

Abutalıb Namazov

Ramil Cəbiyev

Vüqar Rıfulla

"Təhsil naziri tərəfindən təltif olunmaq əlavə sevinc və qürur idi"

Respublika fənn olimpiadası olduqca şəffaf, obyektivdir və həmçinin beynəlxalq standartlara cavab verir. Bu səbəbdən bizim nəzəri nəticələrimiz olduqca yaxşıdır. Düşünürəm ki, Respublika fənn olimpiadasında praktik mərhələ olsa, bizim dünya olimpiadasında nəticələrimiz daha yaxşı olar. Təhsil Nazirliyi bu mərhələdə uğurlu olmağımız üçün bizi 2 dəfə İran İslam Respublikasına təlimə yollayıb. Buna görə nazirliyə şəxsi minnətdarlığımı bildirirəm.

"Birincilərin birincisi" seçilməyim sürpriz oldu

Cavid Balaməmmədov, Türkiyə Dəyanət Vaqfi Bakı Türk Liseyinin XI sinif şagirdi: - 2002-ci ildə Bakıda anadan olub. 2008-ci ildə Neftçi Qurban adına 288 nömrəli tam orta məktəbin birinci sinfinə gedib. 2016-cı ildə isə imtahan verərək Türkiyə Dəyanət Vaqfi Bakı Türk Liseyinə qəbul olub. - Respublika fənn olimpiadalarına ilk dəfə 10-cu sinifdə qatılmışam. Coğrafiya fənnindən qatıldığım olimpiadada 3-cü yeri layiq görülmüş və bürünc medal qazanmışam. Bu il isə özümü yenidən sınaqqa qərarına gəlmişəm və coğrafiya fənnindən olimpiadalarla qatıldım. Keçən ildəkindən daha təcrübəli və bilikli şəkildə. İmtahandan çıxandan sonra yaxşı yazdığımı düşündüm və düşünənməni yandırdım. Coğrafiya fənnindən qızıl medala layiq görüldüm. Lakin "Birincilərin birincisi" seçilməyimin həm mənim, həm də yaxınlarımla üçün həqiqətən sürpriz oldu. Respublika fənn olimpiadaları bu il də əvvəllər olduğu kimi, yüksək səviyyədə, həm də maraqlı keçdi. Suallar daha konkret və dəqiq idi. Həmçinin biz öz nəticələrimizlə tanış ola və ehtiyac yarandıqda apelyasiyaya müraciət edə bildirik. Mən bu il apelyasiyaların təşkilindən, obyektivliyindən, xüsusilə müəllimlərin ədalətli qərarından razı qaldım. Mükafatlandırma mərasimi bu il də yüksək səviyyədə keçirildi. Fənn olimpiadaları əməyimizin qiymətləndirilməsi baxımından çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Bütün məktəblilərə bu bilik yarışında iştirak etmələrini məsləhət görürdüm. Əldə etdiyim uğura görə Kadir müəllim başda olmaqla liseyimizin müəllim kollektivinə, müəllimlərimə və ailəmə minnətdarlığımı bildirmək istədim.

Mükafatlandırma mərasimi çox möhtəşəm idi. Xüsusilə, bir kənd məktəblisi kimi bu nailiyyəti əldə etməyə və şəxssən ölkəmizin Təhsil naziri

tərəfindən təltif olunmaq əlavə sevinc və qürur idi. Bu uğurda valideynlərimin zəhməti də danılmazdır. Gələcəkdə hüquşunas olmaq istəyirəm, həmçinin kitab müəllifi olmağı da arzulayıram.

"Mükafatlandırma mərasimi çox gözəl təşkil olunmuşdu"

Əli Əliyev, Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyinin XI sinif şagirdi: - 2002-ci il 15 iyul tarixində Bakı şəhərinin Zirə qəsəbəsində anadan olub. Orta təhsilinə qəsəbədəki Nüsrət Yağubov adına 120 nömrəli tam orta məktəbdə başlayıb. VIII sinifdə beynəlxalq fənn olimpiadalarına hazırlıq mərkəzinə keçirilən imtahanlarda kimya fənni üzrə iştirak edib və mərkəzə qəbul olub. Daha sonra mərkəz tərəfindən Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyində keçirilən dərslərdə iştirak edib. IX sinifdə adətəkilən təhsil müəssisəsinə qəbul olub. İndiyə qədər müxtəlif beynəlxalq olimpiadalar - Qazaxıstanın Astana şəhərində keçirilən 51-ci Beynəlxalq Mendeleev Kimya Olimpiadasında və Rusiyanın Moskva şəhərində keçirilən Meqapolis Olimpiadasında iştirak edib. Meqapolis Olimpiadasında və Niderlandın Neymegen şəhərində keçirilən 14-cü Beynəlxalq Elm Olimpiadasında bürünc medallara layiq görüldü.

- Mən artıq 4 ildir ki, kimya fənni üzrə Respublika fənn olimpiadalarında iştirak edirəm. Olimpiadalar ilk iştirakım VIII sinifdə olub. Həmin il mənim üçün uğurlu olmasa da sonrakı illərdə müvafiq olaraq gümüş, 2 qızıl medal və "Birincilərin birincisi" nominasiyasına layiq görüldüm. Olimpiada təəssüratların barədə onu deyə bilərəm ki, illər keçdikcə sualların həlli üçün tələb olunan faktiki biliklərin sayı azalır və sualların həlli daha çox məntiqə əsaslanır. Sualların çətinlik səviyyəsində isə heç bir çətinlik hiss etmədim.

Mükafatlandırma mərasimi çox gözəl təşkil olunmuşdu. Mərasim mənim üçün gözəl və maraqlı keçdi. Bundan sonra kənd məktəblisi Fransada keçiriləcək 51-ci Beynəlxalq Kimya Olimpiadasında uğurla təmsil etməkdir. Təhsilimi dünyanı nüfuzlu universitetlərdən birində davam etdirmək gələcək planlarıma ichin də ən mühüm yer tutur.

"Hədəfim Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasında uğur qazanmaqdır"

Abutalıb Namazov, Fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin X sinif şagirdi: - 2003-cü il aprelin 28-də Bakıda anadan olub. 2009-cu ildə 100 nömrəli tam orta məktəbin 1-ci sinfinə gedib. 2015-ci ildən isə orta təhsilini Fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyində davam etdirib. 2016-cı ildə Bakı şəhəri üzrə riyaziyyat fənn müsabiqəsində birinci yeri, 2016-cı ildə Respublika fənn olimpiadasında informatika üzrə bürünc, 2017-ci ildə Respublika fənn olimpiadasında informatika fənni üzrə qızıl, 2018-ci ildə Respublika fənn olimpiadasında riyaziyyat üzrə qızıl medallara layiq görüldü. 2019-cu ildə Respublika fənn olimpiadasında informatika fənni üzrə qızıl medal qazanıb və eləcə də "Birincilərin birincisi" nominasiyasında qalib olub. Bu illərdə beynəlxalq olimpiadalar da uğurlar əldə edib.

2017-ci ildə Avropa Yeniyyətmələrin İnformatika Olimpiadasında bürünc, 2018-ci ildə Yeniyyətmələrin 22-ci Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında gümüş, 2018-ci ildə Yeniyyətmələrin Avropa İnformatika Olimpiadasında bürünc, 2019-cu ildə Beynəlxalq Jau-tikov Olimpiadasında gümüş medal qazanıb.

- Hələ aşağı siniflərdən bilik yarışları və olimpiadalarla maraqlı olmuşam və uğurlar qazanmışam. Sonrakı illərdə iki fənn üzrə Azərbaycanda yeganə olimpiada iştirakçısı kimi bir çox uğurlar qazanmışam.

Hazırda ən böyük hədəfim Azərbaycanda keçiriləcək Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasında uğur qazanmaqdır. Bunun üçün çox çalışıram. Respublika fənn olimpiadası bu il ADA Universitetində yüksək səviyyədə və İOI (Beynəlxalq İnformatika Olimpiadası) sistemi üzrə keçirildi. Fikrimcə, bu, böyük irəliləyişdir. Gələcək hədəfim isə kompüter elmləri sahəsində təhsilimi davam etdirməkdir.

"İkinci dəfə "Birincilərin birincisi" oldum"

Ramil Cəbiyev, Fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika

liseyinin XI sinif şagirdi: - 2002-ci il iyunun 10-da Bakıda anadan olub. 2008-ci ildə 132-134 nömrəli təhsil kompleksinin I sinfinə daxil olub. İbtidai təhsil pilləsini bitirdikdən sonra 2012-ci ildə Türkiyə Dəyanət Vaqfi Bakı Türk Liseyinin V sinfinə qəbul olub. Kiçik yaşlardan riyaziyyata olan marağı onu tez-tez müsabiqələrə sövq edib. Belə ki, 2013-cü ildə Təhsil Nazirliyinin keçirdiyi "İstedad axtarışı" müsabiqəsində iştirak edib və birincilik qazanıb. 2014-cü ildə yüksək nəticələrə akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin eksperimental siniflərinə qəbul olub.

- Mən VII sinifdən beynəlxalq olimpiadalarla Azərbaycanı təmsil edirəm. Bu illər ərzində həm Respublika, həm də beynəlxalq olimpiadalarla bir sıra nailiyyətlər əldə etmişəm. 3 qızıl, 5 gümüş, 4 bürünc medala layiq görülmüşəm. Honkonq, Braziliya, Rumıniya, Makedoniya, Albaniya, Qazaxıstan, Bolqarıstan, Rusiya və digər bu kimi ölkələrdə beynəlxalq olimpiadalarla iştirakım mənə ölkəmizin milli-mənəvi dəyərləri, adət-ənənələri ilə digər ölkə iştirakçıları yaxından tanış etməyə imkan yaradıb. 2016-cı ildə Respublika fənn olimpiadalarında "Birincilərin birincisi" adına layiq görüldüm. Mən çox xoşbəxtəm ki, bu il həmin nəticəni göstərərək ikinci dəfə "Birincilərin birincisi" oldum. Mənim üçün çox qürurvericidir ki, ölkəmi Beynəlxalq Riyaziyyat Olimpiadasında təmsil edirəm və Azərbaycan bayrağını yüksək dərəcəyə qaldırdım. Bu il keçirilən Respublika fənn olimpiadası riyaziyyat fənni üzrə sualların özünəməxsus, orijinal olması ilə seçilirdi. Olimpiada, dəyərdim ki, çox yüksək səviyyədə keçirildi. İştirakçılar gözəl hədiyyələrlə təltif olundu. Qarşıda məni iyul ayında İngiltərədə keçiriləcək Beynəlxalq Riyaziyyat Olimpiadası gözləyir. Hazırda Azərbaycan komandası olaraq intensiv şəkildə bu olimpiadalarla hazırlaşırıq. Ümid edirəm ki, bu olimpiadada komanda olaraq ölkəmizi layiqli şəkildə təmsil edəcək və Azərbaycan bayrağını yüksəklərə qaldıracacağıq. Fürsətdən istifadə edib, bu illər ərzində mənə dəstək olan hər kəsə, Təhsil Nazirliyinə, valideynlərimə, müəllimləmə öz təşəkkürlerimi bildirirəm.

"Olimpiada mənim üçün çox uğurlu keçdi"

Vüqar Rıfulla, Bakı şəhəri 261 nömrəli tam orta məktəb-liseyinin XI sinif şagirdi: - 2002-ci il yanvarın 6-da Bakı şəhərində anadan olub. 2008-ci ildə İlham Məmmədov adına 261 nömrəli məktəb-liseyinin 1-ci sinfinə qəbul olub.

- Respublikamızda hər il keçirilən fənn olimpiadalarının çox böyük əhəmiyyəti vardır. Belə müsabiqələr istedadlı şagirdlərin aşkar ediləməsinə də böyük rol oynayır. Ancaq nailiyyət əldə etmək üçün çox çalışmaq lazımdır və mən də fənn olimpiadasına qatılmaq üçün öz üzərində çox çalışdım. Uğura gedən yol çətin və sərfəlidir və mən buna nail oldum. Olimpiada mənim üçün çox uğurlu keçdi. 2018-ci ildə tarix fənni üzrə qızıl medal qazanaraq "Birincilərin birincisi" nominasiyasına layiq görülmüşəm. Bu il də uğurumu bir daha təkrarlayaraq yenidən "Birincilərin birincisi" nominasiyasına layiq görüldüm. Bu, mənə sevinirir.

Hədəfim hüquşunas olmaqdır. Bunun üçün qəbul imtahanında iştirak etdim və 672 bal topladım. Sonda üzərində əməyi olan bütün müəllimlərimə dərin təşəkkürümü bildirirəm.

“Təhsilin keyfiyyəti müəllimin bilik və bacarığından asılıdır”

Niyazi RƏHİMOV

Ölkəmizdə son illər təhsillə bağlı ciddi islahatlar həyata keçirilir, dövlət proqramları və qanunlar qəbul edilir. Təhsilin bütün pillələrini əhatə edən islahatlar göstərir ki, bu sahə dinamik inkişaf yolundadır. Təhsil Nazirliyi istər ümumtəhsil, istər ali təhsil, istərsə də təhsilin digər sahələrində ciddi, səmərəli işlər aparır. Bu gün Azərbaycan gəncləri beynəlxalq arenalarda öz bilik və bacarıqlarını məharətlə nümayiş etdirir, beynəlxalq olimpiadalarda, müxtəlif müsabiqələrdə çoxlu sayda uğurlarımız var. Ancaq buna baxmayaraq, bütün dünyada olduğu kimi, bizim təhsilimizdə də həll olunmalı vacib məsələlərimiz mövcuddur. Milli Məclisin Elm və Təhsil Komitəsinin üzvü Sona Əliyeva ölkə təhsilinin bu və ya digər məsələləri ilə bağlı fikirlərini bizimlə bölüşür.

- Sona xanım, Azərbaycan təhsilinin inkişaf mənzərəsini siz necə görürsünüz? Sizcə biz dünya təhsili ilə ayaqlaşma bilirikmi?

- İnkişaf etməkdə olan texnologiyalar cəmiyyətin həyatına elə bir sürətlə daxil olur ki, bütün dünyada davamlı olaraq təhsilin məzmununa və tədris proqramlarının yenidən nəzərdən keçirilməsinə ehtiyac duyulur. Aдекват olaraq təhsil sistemlərində islahatlar aparılır, texnoloji vasitələr təhsil modellərini inkişaf etdirmək üçün istifadə olunur. Həmçinin, təhsilin keyfiyyətinin obyektiv və müstəqil qiymətləndirilməsi üçün yeni metodologiyalar yaradılır və inkişaf etdirilir. Əlbəttə, realıq ondan ibarətdir ki, dərslər otadında “üz-üzə” tədrisə və kitablarla əsaslanan ənənəvi təhsil sistemindən internet və telekommunikasiya resurslarından istifadəyə əsaslanan təhsil sistemində keçid bu texnologiya ilə birlikdə dünyaya gələn yeni dövr insanların formalaşdırılmasına xidmət edir.

Təhsilin inkişafında dünyada aparılan siyasətə nəzər salsaq görərik ki, dövlətlər səviyyəsində təhsilin beynəlmilləşdirilməsi üçün strategiyalar hazırlanır və hamı üçün təhsilin əlçatanlığı məqsədilə müəyyən fəaliyyətlər həyata keçirilir. Təhsil, həm də fasiləsiz təhsil qloballaşan dünyada hər bir fərd üçün vacib hala gəlməkdədir. Fikrimcə, bəlkə də bir neçə ildən sonra təhsilsiz insanın əsas həyatı bacarıqlara malik olması və yaşaması çətinləşəcəkdir.

“Azərbaycanda savadlılıq göstəricisi yüksəkdir”

Təbii ki, Azərbaycan dövləti də öz növbəsində dünyada baş verən inkişafı və təhsil sistemində aparılan islahatları diqqətlə izləyir, cəmiyyətimizə, milli və mental dəyərlərimizə uyğunlaşdırmaqla yeniliklərin tətbiqinə çalışır. Dayanıqlı inkişafa nail olmaq məqsədilə hər kəs üçün inklüziv və keyfiyyətli təhsili təmin etmək, həmçinin ömür boyu təhsili təşviq etmək istiqamətində təhsilin bütün pillə və səviyyələrində islahatlar aparılır. Qanunverici bazanın təkmilləşdirilməsi, verilən qərar və sərəncamlar, əhali arasında təhsilin stimullaşdırılması ilə əlaqədar həyata keçirilən layihələr, təhsil prosesinin iştirakçılarının rəhbərləndirilməsi, pedaqoqların innovativ ideya və fikirlərinin reallaşmasına imkan yaradan qrant layihələr, təhsil pillələrinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, universitetlərdə yeni ixtisasların yaradılması, gənclərin dövlət büt-

Sona Əliyeva: “Əhəlinin keyfiyyətli təhsilə əlçatanlığı artırılır”

Sona Əliyeva əmək fəaliyyətinə 2000-ci ildə Şəmkir rayonundakı Füzuli adına humanitar-təbiət təmayüllü məktəb-liseydə biologiya müəllimi kimi başlayıb. Kurikulum islahatlarının ölkəmizdə tətbiq edildiyi ilk illərdə bu islahatların yaxından iştirakçısı olub. Şəmkir Rayon Təhsil Şöbəsinə metodist vəzifəsində də çalışıb. Təlimçi kimi də fəaliyyət göstərib. “Ən yaxşı müəllim” müsabiqəsinin qalibidir. Pedaqoji fəaliyyəti dövlətimiz tərəfindən də yüksək qiymətləndirilərək “Əməkdar müəllim” fəxri adına layiq görülmüşdür. Bir müddət Şəmkir Rayon İcra Hakimiyyətinə icra başçısının müavini, humanitar şöbənin müdiri vəzifələrində də çalışıb. Milli Məclisin deputatı, Milli Məclisdə Elm və Təhsil Komitəsinin üzvüdür.

Peşə təhsilinə diqqət artırılır

- Bu gün dövlət təhsil siyasətinin əsas prioritet istiqamətlərindən biri də peşə təhsilidir...

- Bu sahə dövlətimizin xüsusi diqqət yetirdiyi təhsil sahələrindəndir. Bildiyimiz kimi, 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi təsdiq olundu və Peşə Təhsili üzrə Dövlət

şə nəzər salsaq görərik ki, məktəbəqədər təhsillə bağlı ölkəmizdə müəyyən problemlər mövcud idi. Bu, daha çox sovetlər birliyi dövründən qalan və müstəqilliyimizin ilk illərində yaranan problemlər idi. Hələ 1999-cu ildə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən həyata keçirilən təhsil islahatlarında məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, uşaqların məktəbəqədər təhsil müəssisələrinə cəlbə qarşıya qoyulan ən mühüm vəzifələrdən

Məktəbdə işləyən müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, onların peşəkarlıq göstəricisi olan sertifikatlaşdırma dünyada qəbul olunmuş, özünü doğruldan bir prosesdir. Biz heç birimiz istəmərik ki, övladlarımızı bilik səviyyəsi aşağı olan, səriştəsiz müəllim dərslərində təhsil müəssisələrində təhsil müəssisələrinə cəlbə qarşıya qoyulan ən mühüm vəzifələrdən

biridir. Bu sahənin inkişafı ilə bağlı zaman-zaman mühüm addımlar atılıb. Məktəbəqədər təhsil haqqında Qanunun parlament tərəfindən qəbul olunması, Təhsil qanunundan sonra sahəvi qanunlar hazırlanarkən ilk olaraq təhsilin bu pilləsinin hüquqi bazasının yaxşılaşdırılması, məktəbəqədər təhsilin inkişafına töhfə verən əsas amillərdəndir.

Ümumiyyətlə, son illərdə təhsil qanunvericiliyinə edilən dəyişikliklərin əksəriyyəti cəmiyyəti maraqlandıran məsələlər idi. Təhsil Qanununa təhsil müəssisələrində psixoloji xidmətin təşkili, fənn olimpiadalarının qaliblərinin ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbulu, pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olma, təhsil verənlərin sertifikatlaşdırılması, təqvim ilinin sonunadək altı yaşa tamamilə uşaqların məktəbəqədər təhsil müəssisələrinə cəlb edib, əmək bazarında hal-hazırda çox müxtəlif peşələrə ehtiyac var. Danılmaz faktıdır ki, bəzi ehtiyac olan peşələrlə bağlı xaricdən peşə mütəxəssisləri dəvət edirik. Bizim bu kimi halları qarşısını almaq üçün çəvik əmək bazarının ehtiyaclarını ödəyəcək peşə təhsil sistemində ehtiyacımız var. Bu gün əmək bazarında işsiz vətəndaşlarımızı rast gəlirik. Bu işsizləri müəyyən peşələrə cəlb edib, əmək bazarına qazandırmaq peşə təhsilinin qarşısında duran ümdə vəzifələrdən biridir. Məhz bu səbəbdən dövlət həmin sahəyə xüsusi diqqət ayırır. Biz peşə təhsilində çox yüksək nəticələr əldə edən Almaniya, Koreya kimi ölkələrin təcrübələrini öyrənirik və bu təcrübələri tətbiq etməyə çalışırıq. Peşə təhsilində kurikulumların yaradılması, bu sahədə çalışan müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirmədən keçirilməsi, peşə təhsili müəssisələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi bu sahədə atılan ən əhəmiyyətli addımlardandır.

- Müəllimlərin sertifikatlaşdırılması necə dəyərləndirirsiniz?

- Müəllimlərin sertifikatlaşdırılması məsələsi çox ciddi məsələdir, çünki nə qədər yaxşı maddi-texniki ba-

za olursa-olsun, təhsilin keyfiyyəti məhz müəllimin səriştəsindən, bilik və bacarığından asılıdır. Məktəbdə işləyən müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, onların peşəkarlıq göstəricisi olan sertifikatlaşdırma dünyada qəbul olunmuş, özünü doğruldan bir prosesdir. Biz heç birimiz istəmərik ki, övladlarımızı bilik səviyyəsi aşağı olan, səriştəsiz müəllim dərslərində təhsil müəssisələrində təhsil müəssisələrinə cəlbə qarşıya qoyulan ən mühüm vəzifələrdən

“Kurikulum islahatları günün tələbi idi”

- Bildiyimiz kimi, sizin pedaqoji fəaliyyətiniz kurikulum islahatlarının başladığı və tətbiq edildiyi dövrlərə təsadüf edir. Həmçinin, siz ənənəvi təhsil tətbiq olunan dövrdə də çalışmışsınız. Bu illərdə yenilikçi müəllim kimi fəaliyyətiniz olub. Həmin dövrləri necə xarakterizə edərdiniz? Kurikulum islahatları özünü doğrultdu mu?

- Mən ümumiyyətlə, kurikulum islahatlarının başladığı ilk illərdə bu prosesə fəal qoşulanlardanam. 2007-2008-ci illərdə müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması ilə bağlı treninqlərdə təlimçi kimi fəaliyyət göstərmişəm. O zaman islahatlar yeni-yeni tətbiq olunmağa başlayırdı. Kurikulum islahatlarının içində olan və prosesi müqayisə edən bir şəxs kimi deyər bilərəm ki, kurikulum islahatları günün tələbi idi. Biz bu prosesi keçməli idik. Çünki ənənəvi təhsil sistemi artıq müasir tələblərə cavab vermirdi. Belə ki, informasiya resursları get-gedə daha da çoxalır. Sovet dövründəki kimi təkcə kitablardan ibarət deyildi.

Yeni təhsil sisteminin əsas mahiyyəti təkcə bilikli deyil, həmçinin bacarıqlı, şəxsiyyətyönümlü gənclər yetişdirməkdir. Artıq biz elə bir dövrdə yaşayırdıq ki, fasiləsiz öyrənməyə, ömürboyu təhsil almağa məcburduq. Övvəllər bu, bizim daxili tələbatımızdan irəli gəlirdi ki, biz təhsili davam etdirəkmi, etməyəkmi? Lakin müasir cəmiyyətdə biz hər gün nəyisə öyrənməliyik ki, dövrə ayaqlaşma bilək. Yeni təhsil sisteminin əsas tələbləri müasir bacarıqlara malik şəxsiyyət yetişdirməkdən ibarətdir. Düşünürəm ki,

yeni dərslər, dərslər vəsaitləri, yanaşmalar da imkan verir ki, şagirdlərimiz daha yaradıcı, daha araşdırmaçı ola bilsin. Bir məsələni də diqqətə çatdırmaq istəyirəm ki, kurikulumun özü ilbəil yenilənir, təkmilləşdirilir. Çünki biz 10 il bundan öncəki kurikulumlarla da yerində saymalı deyilik. Dünya hər gün yenilənir, müasirləşir.

“Ən yaxşı müəllimləri metodiki işin təşkilinə cəlb etməliyik”

- Metodiki işin təşkili təhsil sahəsində ən vacib məsələlərdəndir. Bu gün bu sahədə vəziyyəti necə qiymətləndirirsiniz? Metodistlərin problemləri nədir?

- Kurikulum islahatları başlandıqda bu islahatların aparıcı qüvvələrindən biri də məhz metodistlər idi. Lakin metodistlərin də içərisində öz işini seven, yenilikləri daha dəqiq, düzgün öyrənərək tətbiq edənlər də oldu, etməyənlər də. Ümumilikdə, təhsil sistemində metodistlərin seçimi və fəaliyyəti çox vacibdir. Bu məsələyə xüsusi diqqət yetirilməlidir. Ən yaxşı müəllimləri məktəblərdən seçərək bu işə cəlb etməyi daha uğurlu variant hesab edirəm. Bir mühüm məsələyə də toxunmaq istəyirəm ki, metodistlərin az da olsa dərslərini təmin etməsi də vacibdir. Məncə, tədris prosesinin içərisində olmayan, dərslər deməyən metodist heç bir həmkarına lazımi metodiki dəstək verə, dərslər təhlil edib, qiymətləndirə bilməz.

Odur ki, metodik işin məzmunu və formalarının təkmilləşdirilməsi, metodik kabinetlərin fəaliyyətinin daha səmərəli təşkili, burada çalışan əməkdaşların peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi və metodik xidmət sahəsində bacarıqlarının artırılması, metodik xidmətin təşkilində müasir texnologiya və mexanizmlərin tətbiq edilməsi, bu sahədə dünya təcrübəsinin öyrənilməsi və tətbiqi çox vacibdir.

Düşünürəm ki, belə yanaşma təhsilin inkişafına, əsasən də bölgələrdə inkişafa ciddi şəkildə tökan verər.

- Məktəb direktorlarının dərslərini yığma ilə təmin edilməsinə münasibətiniz necədir?

- Təhsil yeni yanaşmalar tətbiq olunmağa başlayanda biz daha çox Amerika və Avropa təcrübəsindən yararlanmağa çalışdıq. Avropa ölkələrinin bir çoxunda ümumiyyətlə, məktəb direktorları pedaqoq deyil, menecer, idarəedicidir. Həmin menecerlərin əsas vəzifəsi məktəbin necə idarə olunması ilə bağlıdır. Məktəbin metodiki işi-yeni tədrislə bağlı məsələlər məktəb direktorunun tədris işləri üzrə müavini tərəfindən tənzimlənir və həmin şəxs mütləq pedaqoq olmalıdır.

Azərbaycanda təhsilin idarə edilməsi ilə bağlı ixtisaslaşmış mütəxəssislər çox azdır, məktəb direktorları isə ixtisasca müəllimdir. Bu məqamda artıq iki istiqamət formalaşır. Fikrimcə, biz artıq qərar verməliyik. Əgər biz məktəb direktorunun sadəcə idarəedici olmasını (həm də ixtisasca) qəbul və tətbiq edəcəyiksə, bəli, məktəb direktoru dərslər deməyə bilər. Amma biz bu sistemi tətbiq etməyiksə, məktəb direktoru pedaqoqdursa, heç olmasa 5-6 saat dərslər deməlidir. Başqa cür o, məktəbdə tədrisin keyfiyyətini, təhsil prosesini necə qiymətləndirəcək? Həm də, əlbəttə ki, əsas peşə bacarıqlarını da zamanla itirəcək.

(Ardı var)

Ən təsirli "silah"ımız emosional intellektimiz olacaq

Futuroloq Gerd Leonhard hesab edir ki, 10 ildən sonra proqram tərtibatçıları işsiz qalacaqlar

← Övvəli səh.1

Rüstəm QARAXANLI

Yeri gəlmişkən, "platformalı iqtisadiyyat" deyərək sosial şəbəkələr və onlayn-satış portalları nəzərdə tutulur. İsvaçerli futuroloq bu qənaətdədir ki, "Facebook", "Amazon", "Google" kimi nəhənglər monopoliyaya çevriləblər və bu gün dünyada onlarsız biznes qurmaq mümkün deyil. "Platformalı iqtisadiyyat" şirkətlərinin böyüməsinə nəzarət edilməməsinin nəticəsidir. Vaxt var idi bu platformalar müsbət rol oynayırdılar, məhsulun çatdırılması asanlaşmışdı, bu, qiymətlərə də öz təsirini göstərirdi. Sonra onlar öz şərtlərini diqtə edən totalitar korporasiyalara çevrildilər. Hamı bilir ki, "Amazon" dünyanın ən güclü şirkətidir. O, hətta "Standard Oil" və "Exxon"dan da nüfuzludur. Yaxud "Facebook". 4 milyard izləyicisi var. Əgər siz tutaq ki, Hindistanda kiçik biznes qurmaq istəyirsiniz, "Facebook"suz çətin keçəcəksiniz. Bu sosial şəbəkədə akaunt açıb mallarınızı satmağa cəhd etməsəniz, biznesiniz inkişafdan qalacaq.

Gələcək peşələrin 70 faizi məlum deyil

Bir tərəfdən internet platformalarının monopoliyası, digər tərəfdən isə insanların peşələrini əllərindən alan süni intellekt reallığı. Nə etməli? Övladlarımıza nəyi öyrətməli? Onlara hansı təhsil istiqamətini seçməli və ya hansı peşəni öyrənmələrinə kömək etməliyik? Güman ki, dövrümüz üçün ən aktual suallar bir çox valideynlərin diqqətindən kənar qalır. Əksəriyyətimizi yalnız bu maraqlandırır: övladımız təhsil almalıdır. Ancaq hansı təhsil almalıdır ki, sürətlə dəyişən dünyamızda işlədə bilsin, bax, bu suala cavab verməyi unuduruq. Özü də tək biz yox, bütün dünyada belədir. Təsəvvür edin ki, Hindistanda hər il 1 milyon gələcəyin kompüter mühəndisi ali məktəblərdən məzun olur. Eynilə digər peşələr. ABS-da hər 10 nəfər tibb işçisindən biri həkim, ikisi tibb işçisi, yeddisi isə tibbi texnologiyalara xidmət edən personaldır. Biz isə həkim "istehsal" etməkdə davam edirik. Son illərdə düşün-

məyə başlamışdıq ki, rəqəmsal texnologiyaların inkişafı ilə əlaqədar olaraq IT sferası ilə bu və ya digər formada əlaqəli peşələr aktual olacaq. Odu ki, uşaqlarımızı yönəldək dəqiq elmlərə. Futuroloq G.Leonhard isə əmindir ki, yanlış yoldayıq. "Biz elə bir dünyada yaşayırıq ki, gələcəkdə ən lazımlı olacaq peşələrin 70%-i məlum deyil. Mövcud peşələrin 50%-i isə sıradan çıxmaq üzrədir. Hər şey çox sürətlə dəyişir. Məsələn, 15-20 il bundan qabaq mövcud olmayan sosial şəbəkələr iqtisadiyyatında 21 milyon nəfər çalışır. İnsanlar uşaqlarını dəqiq elmlərə -

olan işləri kompüterlər bu gedişlə təqribən 30-50 ildən sonra edə biləcəklər. Emosiya, gələcəyi görmə, başqasına yazığın gəlmə və bu kimi hisslər. Süni intellekt bir konkret funksiya üzrə köklənib. Kompüterlər riyazi oyunları yaxşı oynayırlar. Ancaq hətta insanı şahmatda udan robot özünə internet vasitəsilə bilet almağa qadir deyil" - deyən Leonhardın sözlərinə görə, insan fəaliyyətinin 50-70%-i rutin işlərdir. Bax, bu işlərdə bizi robotlar əvəzləyib işimizi yüngülləşdirəcəklər. Ancaq bəxti gətirməyənlər də olacaq. Məsələn, çağrı mərkəzlərinin işi rutindir. Robot bu işi

Biz elə bir dünyada yaşayırıq ki, gələcəkdə ən lazımlı olacaq peşələrin 70%-i məlum deyil. Mövcud peşələrin 50%-i isə sıradan çıxmaq üzrədir. Hər şey çox sürətlə dəyişir. Məsələn, 15-20 il bundan qabaq mövcud olmayan sosial şəbəkələr iqtisadiyyatında 21 milyon nəfər çalışır. İnsanlar uşaqlarını dəqiq elmlərə - riyaziyyat, fizika, proqramlaşdırma, mühəndislik işlərinə yönəltmək istəyirlər.

riyaziyyat, fizika, proqramlaşdırma, mühəndislik işlərinə yönəltmək istəyirlər. Ancaq heç kim fikirləşmir ki, bütün bunları artıq indi robotlar bizdən yaxşı bilməyə başlayıblar. Cəmi on ildən sonra bütün proqram tərtibatçıları, yaxud onların böyük qismi işsiz qalacaq. Əgər Hindistan hazırda ilə bir milyon kompüter mühəndisi məzun edirsə, təsəvvür edirsiniz dünyada nə qədər işsiz olacaq?" - deyərək Leonhard hesab edir ki, insanlara "onları insan edən işləri, humanizmi, ünsiyyət bacarığını, anlaşmanı öyrətmək lazımdır. Mən oğluma deyirəm ki, MBA dərəcəsi almaqdansa, dünyanı gəzməklə, səyahətlə vaxtını keçir. Bu, daha xeyirlidir".

Leonhard görə, robotlar insan peşələrinin rutin əhəmiyyətli olmalarını öz üzərlərinə götürdükdən sonra bizim ən təsirli "silah"ımız emosional intellektimiz olacaq. Yaxşı direktor işçini görən kimi nəyə yarıdığını başa düşür. Süni intellekt isə yüzlərlə testdən keçirsə də, bunu bacara bilmir. Onlarla digər sahələr var ki, robotlar əlimizdən ala bilməyəcəklər. Məsələn, təsəvvür edin ki, məhkəmədə işi robot-hakim aparır. O, qanunları başdan ayağa əzbərləyib, Cinayət Məcəlləsinə tam öyrənib, ancaq həbsxanada yaşamağın nə olduğunu anlamır, hiss etmir. Deməli, robotdan hakim çıxmaq. "Bizim üçün adı

üzərinə götürəndə, işçilərin 95%-i bekar qalacaq.

Gerd Leonhard kimdir?

Texnologiyalar haqqında "Wired" jurnalı G.Leonhardı ən nüfuzlu avropalılardan biri hesab edir. İsvaçerli futuroloq "The Futures Agency" CEO-sudur. Rəhbərlik etdiyi şirkət UBS, "Credit Suisse", "Walmart", IBM, "Microsoft", SAP və "Cisco" kimi nəhənglərlə sıx iş birliyindədir. Leonhard "New York Times", "Guardian", "Forbes", "Business Insider" kimi nüfuzlu nəşrlərdə köp yazıları yazır və ekspert qismində çıxış edir.

G.Leonhard "Texnologiyalar insana qarşı" kitabının müəllifidir. Texnologiyalar dünyanı "istila edir" və təbii ilə süni arasındakı məsafə getdikcə daralır. Ola bilsin ki, bizim cəmi bir neçə ildən sonra istədiyimiz informasiyanı internetdən tapmağımız üçün sadəcə bu barədə düşünməyimiz yetərli olacaq. Əgər belə olacaqsa, texnologiyalar bizi işsiz qoyacaqsa, xəstəlikdən və qocalmadan xilas edəcəksə, bəşəriyyəti gələcəkdə nə gözləyir? Leonhard kitabında bu suallara cavab tapmağa çalışır. Futuroloqun ən məşhur kəlamı budur: "Yüz faizlik təhlükəsizlik sıfır səviyyəli azadlıq deməkdir".

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Gəncə Dövlət Universiteti

2019/2020-ci tədris ilində aşağıdakı ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla əyani formada *yenidən hazırlanma (ixtisas dəyişmə)* təhsili almaq üçün dinləyici qəbulu

ELAN EDİR:

1. Fizika müəllimliyi
2. Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi
3. Riyaziyyat müəllimliyi
4. İnformatika müəllimliyi
5. Xarici dil müəllimliyi (İngilis dili)
6. Məktəbəqədər təlim və tərbiyə
7. İbtidai sinif müəllimliyi
8. Kimya müəllimliyi
9. Biologiya müəllimliyi
10. Tarix müəllimliyi
11. Coğrafiya müəllimliyi

Yenidən hazırlanma təhsili almaq üçün universitetə sənəd vermiş şəxslərlə müsahibə aparılır. Müsahibədən uğurla keçənlər müqavilə əsasında təhsil haqqı ödənilməklə yenidən hazırlanma təhsilinə qəbul edirlər. Dərslər oktyabr ayının 1-dən başlanır. Təhsil müddəti 8 aydır.

Qeyd: Sənədlər 01 iyul 2019-cu il tarixindən (istirahət günlərindən başqa) sentyabr ayının 31-nə qədər saat 10:00-dan 17:00-dək GDU-nun V tədris binasında (otaq 25) qəbul edilir.

Ünvan: AZ 2000, Gəncə şəhəri, Cavad bəy Rəfibəyli 57
Gəncə Dövlət Universiteti, V tədris binası

Telefon: (022) 264-24-44, (055) 296-66-86, (051)765-01-51

REKTORLUQ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Gəncə Dövlət Universiteti

2019/2020-ci tədris ilində aşağıdakı ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla əlavə (təkrar) ali təhsil almaq istəyənlər üçün əyani və qiyabi təhsil forması üzrə sənəd qəbulu

ELAN EDİR:

Əyani təhsil forması üzrə:
Gəncə Dövlət Universitetində fəaliyyət göstərən bütün ixtisaslara.

- şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti;
- sağlamlıq haqqında arayış.

Qiyabi təhsil forması üzrə:

1. İqtisadiyyat
2. Mühasibat uçotu və audit
3. Tarix
4. Sosial iş
5. Bədəni tərbiyəsi və idman
6. Filologiya (Azərbaycan dili və ədəbiyyat)
7. Turizm və otelçilik

Əlavə ali təhsil ödənişli formada müəssisə, təşkilat, idarə və ayrı-ayrı vətəndaşlarla Gəncə Dövlət Universiteti arasında bağlanmış fərdi müqavilələr əsasında həyata keçirilir. Əlavə ali təhsil müvafiq ixtisas üzrə bakalavriat (və ona bərabər tutulan) səviyyəsi üçün mövcud olan baza təhsil proqramlarındakı ümumi və ixtisas fənləri bölümlərini əhatə etməklə, tələbənin əvvəlcə aldığı baza təhsil proqramı ilə yeni ixtisasın baza təhsil proqramı arasındakı fərq nəzərə alınmaqla xüsusi hazırlanmış təhsil proqramları əsasında aparılır.

Əlavə ali təhsil almaq istəyənlər aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- rektorun adına ərizə və müqavilə;
- ali təhsil haqqında sənədin (diplomun və ona əlavənin) notariat qaydada təsdiq edilmiş surəti;
- əmək kitabçasının surəti;
- 3x4 sm ölçüdə 6 ədəd fotosəkil;

Xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrinin məzunları aldıkları ixtisasların Azərbaycan Respublikası ərazisində tanınması və ekvivalentliyi bərabər Təhsil Nazirliyi tərəfindən verilmiş şəhadətnamə təqdim etməlidirlər.

Əlavə ali təhsil almaq üçün universitetə sənəd vermiş şəxslərlə müsahibə aparılır. Müsahibədən uğurla keçənlər müqavilə yolu ilə əlavə ali təhsil almaq üçün seçdiyi ixtisas üzrə tələbələr sırasına qəbul edilirlər.

Təhsil - əyani təhsil formasında Azərbaycan və rus, qiyabi təhsil formasında isə Azərbaycan dilindədir. Təhsil haqqı müqavilə əsasında ayrı-ayrı ixtisaslara uyğun olaraq ödənilir.

QEYD: Sənədlər 2019-cu il iyul ayının 1-dən avqustun 31-dək (istirahət günlərindən başqa) saat 10.00-dan 17.30-dək GDU-nun V tədris binasında Əlavə təhsil fakültəsinin dekanlığında qəbul edilir.

Ünvan: AZ 2000, Gəncə şəhəri, Cavad bəy Rəfibəyli 57
Gəncə Dövlət Universiteti, V tədris binası

Telefon:
(022) 264-24-44, (055) 296-66-86, (051)765-01-51

REKTORLUQ

“Xəyal et” İKT yay düşərgəsinin bağlanış mərasimi

İyunun 27-də ADA Universitetində “Xəyal et” qızlar üçün İKT yay düşərgəsinin bağlanış mərasimi keçirilib.

Tədbirdə Təhsil və Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar nazirliklərinin nümayəndələri, digər tərəfdaş qurumların təmsilçiləri, informasiya texnologiyaları üzrə mütəxəssislər və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Təhsil Nazirliyinin sektor müdiri, layihə rəhbəri Ayla Həsənova yeni-yetmələrin informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsindəki bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətində görülən işlər barədə danışıb. Layihə rəhbəri qeyd edib ki, düşərgə müddətində məktəbli qızlar kodlaşdırma, müxtəlif proqramlaşdırma dilləri üzrə gündəlik təlimlərdə, ixtisas seçimi ilə əlaqədar test və sorğularda, robototexnika və modelləşdirmə üzrə ustad dərsləri, idman və mədəni tədbirlərdə iştirak edib.

Ayla Həsənova layihənin nəticələrini diqqətə çatdıraraq bildirib ki, görülən işlər sayəsində məktəbli qızlar arasında informasiya texnologiyaları sahəsinə maraq daha da artacaq, İKT sektorunda qadınların mövqeləri gücləndiriləcək. Sektor müdiri gələcəkdə layihənin 1000 nəfəri əhatə edəcəyini ümidvar olduğunu bildirdi.

Daha sonra Təhsil İnstitutunun İstidadi uşaqlarla iş şöbəsinin müdiri Fuad Qarayev layihənin əhəmiyyətini qeyd edib. Fuad Qarayev İKT sahəsində dövlət səviyyəsində mühüm layihələr həyata keçirildiyini deyib və bu il Azərbaycanın informatika fəni üzrə beynəlxalq olimpiadaya ev sahibliyi edəcəyini diqqətə çatdırıb.

Sonra çıxış edən Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin şöbə müdiri Rəşad Əzizov İKT biliklərinə yiyələnməyin bütün sahələrdə vacibliyini bildirib və layihənin gələcək illərdə daha uğurlu olmasını diləyib.

Sonda təlim iştirakçılara sertifikatlar təqdim olundu.

Layihə YUNESKO-nun maliyyə dəstəyi, Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək

Texnologiyalar Nazirliyi, ADA Universiteti, “Mars Academy” və “Sağlam Düşüncə” Gənclər Təşkilatının tərəfdaşlığı ilə təşkil olunub.

Layihənin əsas məqsədi məktəbli qızların informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsinə marağının artırılması və onların gələcək karyera seçimi zamanı aidiyyəti sahələr üzrə ixtisaslara yönəlməsinə dəstək olmaqdır. Layihədə respublikanın ucqar bölgələrindən seçilmiş 7-8-ci sinif şagirdləri olan məktəbli qızlar iştirak edib.

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası Hesab № AZ80 İBAZ38060019443164986350 VÖEN: 1300397831

Lisensiyaya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 7053, Sifariş 2054

Məsul nəvbətçi: Ş.Cəfərov

“AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ”

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktorun müavini
Sarvan İbrahimov 538-21-55

Mühasibatlıq
539-67-74

Reklam və elanlar
539-20-77 (tel./faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılır və “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümə günü çıxır

Bank hesabımız
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 5 saylı “Mətbuat şöbəsi”
Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881
M/h: AZ 03 NABZ 013501000000002944
S.W.I.F.T.: İBAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası
Hesab № AZ80 İBAZ38060019443164986350
VÖEN: 1300397831

Lisensiyaya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 7053, Sifariş 2054

Məsul nəvbətçi: Ş.Cəfərov

“Məktəblinin dostu” pilot layihəsi üzrə müsabiqə

“Məktəblinin dostu” pilot layihəsində çalışmaq istəyən şəxslər üçün müsabiqə elan olunur.

Müsabiqədə yaşı 30-dək olan ali təhsilli Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları iştirak edə bilər. Seçim zamanı ictimai fəaliyyətdə aktiv iştirak edən, könüllü kimi müxtəlif proqramlarda çalışan, xarici dil biliklərinə yiyələnən namizədlərə üstünlük verilməlidir.

“Məktəblinin dostu” pilot layihəsində iştirak etmək istəyən şəxslər 05.07.2019-cu il tarixinədək office@mdx.edu.az e-mail ünvanına CV (tərcümeyi-hal) göndərə bilərlər.

Uyğun namizədlərlə əlaqə saxlanılacaq.

“Azərbaycan məktəbi” jurnalının 2019-cu il üçün ilk sayı işiq üzü görüb

Samirə KƏRİMOVA

Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin beynəlxalq elmi-nəzəri, pedaqoji nəşri olan “Azərbaycan məktəbi” jurnalının 2019-cu il birinci nömrəsi çapdan çıxıb. Jurnalın büklü ilk nömrəsində oxucular “Qiyəmətləndirmə”, “Pedaqogika”, “İnnovasiyalar”, “Metodika”, “Beynəlxalq təcrübə”, “Praktika”, “Sosiologiya”, “İdarəetmə” rubrikaları altında istər ölkəmizin, istərsə də xarici ölkələrin təhsil mütəxəssislərinin, tanınmış alimlərinin bir-birindən maraqlı elmi-nəzəri, metodiki, həmçinin tədqiqat xarakterli yazıları ilə tanış ola bilərlər. Ümumilikdə jurnalda Azərbaycan, rus, ingilis və türk dillərində təhsilin müxtəlif sahələrini əhatə edən 14 məqalə dərc olunub.

Jurnalın ilk səhifələrində baş redaktor, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Rəhil Nəcəf “Bilik – gücdür” adlı geniş məqaləsi oxuculara təqdim olunur. Məqalədə təhsilimizin müasir inkişaf strategiyası və eləcə də onun konseptual mahiyyəti barədə ətraflı söz açılır. Bundan başqa, jurnalda Xəzər Universitetinin dosenti, Humanitar təhsil və sosial elmlər fakültəsinin dekani Elza Səmədlinin “Azərbaycanlı şagirdlərin PIRLS-2016 nəticələrinin təhlili”, ABŞ-ın Corc Vaşinqton Universitetinin doktorantı Sevinc Məmmədovanın “Keyfiyyətli müəllim, yoxsa keyfiyyətsiz tədris”, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin aparıcı məsləhətçisi, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Afət Süleymanovanın “Qloballaşma prosesinin təhsilə təsiri və müəllim fəaliyyətində preventiv tədbirlər”, Türkiyə-

nin Mərmərə Universitetinin Təhsil Tədqiqatları İnstitutunun elmi işçisi Serkan Yaşar Güney və professor Mədrabi Cəngir Doğanın birlikdə qələmə aldığı “Storyline metodu- nun elmi nailiyyəti və təhsilin davamlılığına təsiri” və digər məqalələr qloballaşan dünyanın təhsilə yeni baxış bucağından yanaşmasını əks etdirən dəyərli elmi tədqiqatlardır.

Bundan başqa, Rusiyadan “Bələdiyyə təhsili: innovasiyalar və təcrübə” jurnalının baş redaktoru, tədqiqatçı alim Yelena Sidenkonun “Pedaqoji fəaliyyət motivasiyası və təlim metodlarının qarşılıqlı əlaqələri haqqında”, dosentlər, pedaqoji elmlər namizədi Yelena Zubova və pedaqoji elmlər doktoru Mixail Neçayevin “Tərbiyəçidi mühitin nəzəri əsasları, yaradılması və inkişafı məsələlərinə həsr olunmuş elmi pedaqoji tədqiqatlar” adlı məqalələri də ümumilikdə həm Rusiya, həm də xarici ölkələrlə birlikdə komparativist yanaşma tərzində pedaqoji fəaliyyət mexanizminə və metodik üslubunu araşdıran yeni elmi fikir və idəyalarla zəngindir.

Jurnalda həmçinin tarix fəninin uşaqlara daha çox sevdirdilməsi və arxeoloji ekspedisiyalara şagirdlərin cəlb edilməsi ilə bağlı tarix üzrə fəlsəfə doktoru, AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi Şamil Nəcəfovun “Açıq tarix dərslərində arxeoparklara gəzintinin təşkil və arxeoloji materiallardan istifadənin tədris keyfiyyətinə təsiri” adlı yazısı sosial qruplar və kütlə psixologiyasının hərtərəfli öyrənilməsi baxımından, eləcə də AMEA Fəlsəfə İnstitutunun sosial psixologiya şöbəsinin elmi işçisi Ruhuyyə Məmmədovanın “Sosial psixoloji aspektlərdə qrup fenomeninin tədqiqinə metodoloji yanaşma” adlı məqaləsi də olduca diqqətçəkən və aktualdır.

Bu il pedaqoji mətbuatın ən qocaman jurnalı olan “Azərbaycan məktəbi” özünün 95 yaşını qeyd edəcəkdir. Bununla bağlı jurnal öz səhifələrində pedaqoji elmlər doktoru, professor, Rusiya Dövlət Təhsil Akademiyasının xarici üzvü Hüseyn Əhmədovun “Azərbaycan məktəbi” jurnalının sələfləri və pedaqoji mətbuat tarixinə xidmətləri” adlı sanballı, tarixi tədqiqat materialları ilə zəngin məqaləsini də dərc edib.

Etibarsız sayılır

Abşeron rayon Ceyranbatan qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2012-ci ildə bitirmiş İdrisəddin Əli Arzu oğluna verilmiş A-121847 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Əli Bayramlı Sənaye Texnikumu tərəfindən 1981-ci ildə Əliyeva Yaqud İnqilab qızına verilmiş DT-I-756741 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 87 nömrəli Lal-karlar və zəif eşidənlər üçün xüsusi aşxam (qiyabi) orta ümumtəhsil məktəbini 2001-ci ildə bitirmiş Nuriyev Anar Sərəncam oğluna verilmiş A-406050 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şirvan şəhər 16 nömrəli tam orta məktəbi 2016-cı ildə bitirmiş Gözəlov Nicat Zaur oğluna verilmiş A-557415 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Qazax filialı tərəfindən 2006-cı ildə Vəliyeva (Alməmmədova) Validə Xası qızına verilmiş B-057512 nömrəli bakalavr diplomuna tapıldığı üçün etibarlı sayılır.

Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Qazax filialı tərəfindən 2006-cı ildə Vəliyeva (Alməmmədova) Validə Xası qızına verilmiş B-057512 nömrəli bakalavr diplomuna əlavə qiymət və rəqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Neftçala rayon Xoltəzəkənd kənd əsas məktəbinin IX sinfini 1996-cı ildə bitirmiş Əhmədova Kəmalə Hüseynağa qızına verilmiş B-072926 nömrəli şahadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Xaçmaz rayon C.Cəbiyev adına Nərocən kənd tam orta məktəbini 1999-cu ildə bitirmiş Çələbiyeva (Fətəliyeva) Turanə Zahid qızına verilmiş A-200961 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 207 nömrəli tam orta məktəbi 2015-ci ildə bitirmiş Əhmədov Yusif Roman oğluna verilmiş A-402126 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən 2017-ci ildə Nuriyeva Elza Məhəmməd qızına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2017-ci ildə Babazadə Əziz Kənan oğluna verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağcabədi rayon M.F.Axundov adına 3 nömrəli məktəb-İseyi 1998-ci ildə bitirmiş Mehraliyeva Lena Tofiq qızına verilmiş A-262279 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağcabədi rayon Aran kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 2007-ci ildə bitirmiş Əmrahov Bəhrüz Tahir oğluna verilmiş A-463822 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti tərəfindən 2017-ci ildə Zhang Hanxuanə verilmiş M-023912017 nömrəli magistr tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2005-ci ildə İsmayılov Vüsal Yəhya oğluna verilmiş B-050296 nömrəli bakalavr diplomuna və diploma əlavə qiymət və rəqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 15 nömrəli tam orta məktəbi 2013-cü ildə bitirmiş Haqverdiyev İdris Mübariz oğluna verilmiş A-227278 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qorb Universiteti tərəfindən 1998-ci ildə Məmmədov Emin Ruslan oğluna verilmiş A-020655 nömrəli bakalavr diplomuna və 2000-ci

ildə verilmiş MNB-000807 nömrəli magistr diplomuna itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zəngilan rayon 28 nömrəli tam orta məktəbi 2009-cu ildə bitirmiş Miriyeva Mələykə Mirələm qızına verilmiş BN-638889 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 146 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 1991-ci ildə bitirmiş Xadanoviç (Fyodorova) Oksana Vitaliyevnaya verilmiş 668620 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Slavyan Universiteti tərəfindən 2008-ci ildə Məmmədova Arzu Fikrət qızına verilmiş B-140141 nömrəli bakalavr diplomuna itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2003-cü ildə Əliyev Firuz Novruz oğluna verilmiş A-130645 nömrəli bakalavr diplomuna və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən 2018-ci ildə Seyidməmmədov Rəvan Elşad oğluna verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Saatlı rayon Cəfərxan kənd tam orta məktəbini 2003-cü ildə bitirmiş Əliyev Elşad Şakir oğluna verilmiş A-687786 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Humanitar Kolleci tərəfindən 2015-ci ildə Əzimova Aygün Dadaş qızına verilmiş AA-063889 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan Universiteti tərəfindən 1998-ci ildə Məmmədova Fəridə Məmməd qızına verilmiş A-023769 nömrəli bakalavr diplomuna itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 13 nömrəli tam orta məktəbi 1997-ci ildə bitirmiş Həsənov (Həsənzadə) Elşən Məhəmməd oğluna verilmiş A-172194 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Q.Hüseynli adına Gəncə Orta İxtisas Musiqi Məktəbi (indiki Gəncə Musiqi Kolleci) tərəfindən 1991-ci ildə Kərimova Türkanə Alim qızına verilmiş PT-I-105463 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəlilabad rayon Ocaqlı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 1989-cu ildə bitirmiş Sadatov Fərman Əlisahib oğluna verilmiş 345641 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Xaçmaz rayon Müqtədir qəsəbə orta məktəbi 1995-ci ildə bitirmiş Xanmetov Rusif Məxudoviçə verilmiş A-273929 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şuşa Kənd Təsərrüfatı Texnikumu tərəfindən 1989-cu ildə Həsənov Adil Valik oğluna verilmiş MT-I-268245 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İmişli rayon Cavadxanlı kənd tam orta məktəbini 1996-cı ildə bitirmiş Məmişov Hamil Saribala oğluna verilmiş A-039710 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qazax rayon I Şıxlı kənd tam orta məktəbini 2006-cı ildə bitirmiş Əliyeva Lalə Mehralı qızına verilmiş B-526470 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutu tərəfindən 1977-ci ildə Vəliyeva (Tərvidiyeva) İradə Budaq qızına verilmiş A-I-002476 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Oğuz rayon Bucaq kənd tam orta məktəbini 2013-cü ildə bitirmiş İbrahimli Yusif Şahid oğluna verilmiş A-248017 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Xaçmaz şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbi 2005-ci ildə bitirmiş Nuriyeva (Şıxıyeva) Ofelya Mehti qızına verilmiş B-139709 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lerik rayon Nuravud kənd tam orta məktəbini 2007-ci ildə bitirmiş Məliyev Samir Damad oğluna verilmiş B-454916 nömrəli attestat tapıldığı üçün etibarlı sayılır.

Cəlilabad rayon Uzunbənd kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 2006-cı ildə bitirmiş Xubalyev Ramil Səməd oğluna verilmiş B-347227 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İmişli rayon Əliqulular kənd tam orta məktəbini 1987-ci ildə bitirmiş Qasimov Faiq Qüdrət oğluna verilmiş A-380245 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Babək rayon Şıxmahmud kənd tam orta məktəbinin VIII sinfini 2004-cü ildə bitirmiş Əliyeva Şəhanə Hekayət qızına verilmiş 602906 nömrəli əsas təhsil haqqında şahadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən 2016-cı ildə İbrahimli Rəşad Hakim oğluna verilmiş A-088235 nömrəli bakalavr diplomuna itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 36 nömrəli tam orta məktəbi 2018-ci ildə bitirmiş Mahmudlu Zəhra Mehman qızına verilmiş E-148340 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Mingəçevir şəhər 14 nömrəli tam orta məktəbi 2016-cı ildə bitirmiş Salikov Ruslan Aleksandroviçə verilmiş A-533826 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Təhsil Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycanın görkəmli alimi və mətbuat tədqiqatçısı, Prezident təqaüdçüsü, Bakı Dövlət Universitetinin professoru **ŞİRMƏMMƏD HÜSEYNOVUN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

“Peşə təhsili və insan kapitalı” jurnalının baş redaktoru Şahbaz Balakışiyev və kollektivi “Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi” jurnalının baş redaktoru, tanınmış jurnalist

MƏHƏMMƏD BA HARLININ

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı şəhər 219 nömrəli evdə təhsil tam orta məktəbin kollektivi məktəbin riyaziyyat müəllimi

ULDUZ QULİYEVANIN

vaxtsiz vəfatından kədərləndiyini bildirir və ailə üzvlərinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı şəhər 219 nömrəli evdə təhsil tam orta məktəbin kollektivi iş yoldaşları Nigar Əliyevaya

HƏYAT YOLDAŞININ

vaxtsiz vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı şəhər 18 nömrəli tam orta məktəbin rəhbərliyi və pedaqoji kollektivi məktəbin müəllimi Qalina İmanbəyevaya bacısı

FATİMƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Ən yaxşı tələbələr niyə sadə testlərdə səhvlər buraxırlar?

Oruc MUSTAFAYEV

İmtahanlar həyatımızın mühüm hissəsidir. Görünür ki, tezliklə artıq uşaq bağçasına daxil olma vaxtı da imtahan vermək lazım olacaq. Əgər siz nəyə qadir olduğunuzu, bilik və qabiliyyətlərinizi hələdici testlər verərkən göstərə bilərsiniz, onda bəxtiniz gətirib. Əgər yoxdursa - ümidinizi itirməyin, əksəriyyətimiz belədir. Ağır vəziyyətlərdə beyinin işinin tədqiqatları sahəsində tanınmış dünya eksperti

Sayen Beylok neyroelm nöqteyi-nəzərindən stressdən danışır və öz məsləhətlərini bölüşür. Alim öz fikirlərini "Həqiqət anı" adlı yeni kitabında dərc etdirib. Stresslə yüklənmə şəraitində beyin necə işləyir, insanı nələrə vadar edir? İmtahan ərəfəsindəki vəziyyət "Stresin doğurduğu psixoloji kəsilmə" ifadəsi ilə əks olunur və bu, insanların həlledici anlarda öz imkanlarını tam nümayiş etdirə bilmədikləri situasiyalara təsviri üçün istifadə edilir.

Testlər və onların öhdəsindən necə gəlmək olar...

Çoxları iddia edir ki, ciddi testlər qabiliyyətlərin elə bir ölçüsüdür ki, onun vasitəsi ilə istedadları tapmaq olar. Bəs, biz həmişə dəqiq müəyyənləşdirmək istəmirikmi, kimlər stress şəraitində daha bacarıqlıdır? Amma əgər stress vəziyyətləri müxtəlif insanlara müxtəlif cür təsir edirsə və stresin dəf edilməsinə hazırlığın mümkünlüyü həmdə eyni deyilsə, onda belə bir təhlükə var ki, istedadlı və bacarıqlı insanlar öz şanslarını tam göstərmək imkanı əldə etməyə də bilərlər.

Bunun üçün nə etmək lazımdır? Yollarından biri - testlərin cansız sınıma mədəniyyəti ilə mübarizədir. Bu haqda artıq təhsil sahəsinin idarəediciləri, müəllimlər, psixoloqlar müntəzəm danışırlar. Mən və alim həmkarlarım dəfələrlə qeyd ediblər ki, stress şəraitində standartlaşdırılmış testlərin təşkil olunma sistemi öz-özlüyündə problemləri yaradır. Stress yüklənməsi ən bacarıqlı tələbələrə tez-tez aşağı "çəkir". Çoxları qiymətləndirmələrimizdə bizi dəstəkləyirlər, onlar standartlaşdırılmış testlərin bir çoxlarının potensial imkanlarını dəqiq əks etdirmədiyini bildirirlər. Bu isə xüsusilə həyəcanverici məqamdır.

Beləliklə, stress vəziyyətlərində maksimal nəticələr əldə olunması üçün məsləhətlər:

Özünü qiyət verin

Əhəmiyyətli imtahandan və ya çıxışdan əvvəl öz maraqlarınızı və məşğuliyyətlərinizi kağız üzərində ifadə etmək üçün bir neçə dəqiqə vaxt ayırın. Yazılış prosesində siz özünəqiyməti möhkəmləndirəcəksiniz. Bu, sizin öz şəxsi gücünüzü və müvəffəqiyyət əldə etməyinizə əminliyinizi gücləndirə bilər.

Amerikalı alim öz tövsiyələrini bölüşür

Özünü çoxşaxəliliyinizi təsdiq edən faktları kağızda ifadə edin. Vacib imtahana getməzdən əvvəl, öz şəxsi qabiliyyətləriniz və istedadınızın siyahısının tərtib edilməsinə beş dəqiqə xərcləyin. Bu, sizə özünü üçün qeyd etməyə imkan verəcək ki, qarşıdakı imtahan və ya test hələ sizin bütün imkanlarınızı müəyyən etmir. Bu, stresslə yüklənməni yüngülləşdirməyə kömək edəcək.

Stress şəraitində standartlaşdırılmış testlərin təşkil olunma sistemi öz-özlüyündə problemləri yaradır. Stress yüklənməsi ən bacarıqlı tələbələrə tez-tez aşağı "çəkir". Çoxları qiymətləndirmələrimizdə bizi dəstəkləyirlər, onlar standartlaşdırılmış testlərin bir çoxlarının potensial imkanlarını dəqiq əks etdirmədiyini bildirirlər. Bu isə xüsusilə həyəcanverici məqamdır.

Öz həyəcan və qorxularınızı sadalayın

Testdən və ya hər hansı çıxışdan əvvəl, həmçinin qarşıdakı sınaqla əlaqədar öz həyəcanlarınızı kağızda ifadə etmək üçün 10 dəqiqə vaxt ayırın. Bu, şübhələrin və həyəcanların yükünü azaltmaqdır, hansılar ki, stress vəziyyətləri ilə bağlıdır. Gərginliyi azaltmaq və həyəcanı aradan qaldırmaq üçün bir az meditasiya edin. Öz beyninizi problemlərdə ilişib qalmağı öyrəşdirməyin, kənarlaşdırmaq üçün onları dəqiq müəyyənləşdirin. Burada meditasiya effektivdir. O sizə qarşınızda duran məsələləri həll etmək üçün bütün intellektual enerjinizi toplamağa kömək edəcək.

versitetdə oxuyursunuz və ya məktəbdə yaxşı davamiyyətinizlə digərlərindən fərqlənibsiniz. Qarşıdakı sınaqda müvəffəqiyyətə nail olmaq üçün özünüzü güclü tərəfləriniz haqqında düşünün.

Özünüzün fizioloji reaksiyalarınıza yenidən qiymət verin

Əgər gərgin anda sizin ovucularınız yapışqan kimi olubsa, ürəyiniz yüksək tezliklə vurmağa başlayıbsa, xatırlayın ki, həmin fizioloji reaksiyalar sizdə xoş dəqiqələrdə də yaranır. Məsələn, nə vaxt ki, siz öz sevgilinizlə görüşürsünüz. Əgər siz stress şəraitində öz fizioloji reaksiyalarınıza neqativlik ("Mən batdım...") deyil, pozitivlik verməyi öyrənəcəksiniz ("Mənim orqanizimim

bu testdə müvəffəqiyyətə köklənib!"), o zaman bədəniniz stress-amillərlə mübarizədə sizin müttəfiqiniz olacaq.

Tapşırığa başlamazdan əvvəl fasilə edin

Bəzən işçi yaddaşın resurslarının kifayət qədər sərf olunmasını tələb edən çətin məsələnin həllindən əvvəl bir neçə addım geri çəkilmək optimal cavabın tapılması üçün çox faydalıdır. Bəzi "inkubasiya dövrü" sizə əhəmiyyətsiz detallara diqqət yönəltməyinizdən azad olmağa və yeni üsulda məsələyə baxmağa kömək edə bilər. Mümkündür ki, sizə ilham gələcək və müvəffəqiyyət qazanacaqsınız.

Öz həyəcanlarınıza intellektlə üstün gəlməyə çalışın

Tələbələrə imtahandan əvvəl "Qızlar riyaziyyatda bacarıqlı deyil" və ya "Ağdəriliilər riyaziyyatda daha az bacarıqlıdır, nəinki asiyaqlar" kimi stereotipləri xatırlatmaq qeyri-peşəkar fikirdir, lakin imtahanlardan əvvəl tələbələrə həyəcanın öhdəsindən gəlməyə kömək etmək üçün kifayətdir. Elə görürsən ki, belə bir xatırlatma daha çox mənfəət yarada bilər, nəinki müsbət. Amma bu, belə deyil. Tələbələrə həyəcanlarının səbəbini izah etməklə biz onlara imtahanların nəticəsinin birmənalı olaraq onların intellektual potensialını müəyyən edəcəyi hissindən qurtulmağa kömək edirik.

Stress yüklənməsini təqlid etməklə məşq edin

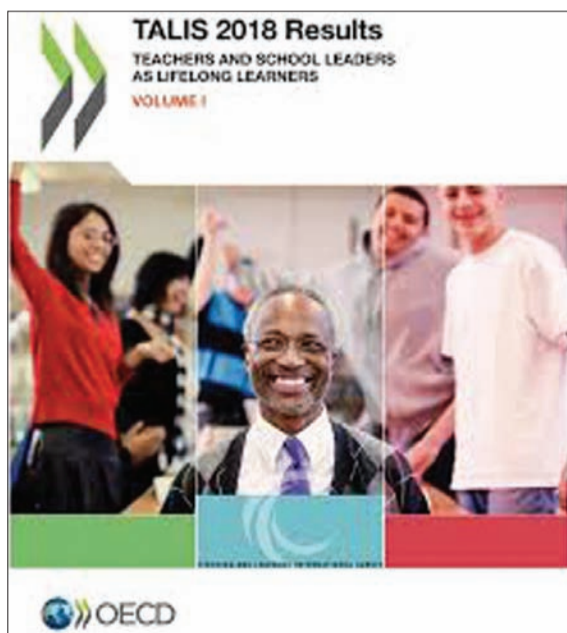
"Yalnız uzunsürən təlim əsl bacarığı verir" kimi köhnə kəlam ədalətlidir, lakin müəyyən şərtlər daxilində. Bacarıqlarınızın maksimum dərəcədə sınağın aparılacağı şəraitdə oxumaq lazımdır. İmtahanlara uyğun olaraq bu, məhdudlaşdırılmış vaxt və heç bir köməyin olmadığı şəraitdə olan bir işdir. Psixoloji tədqiqatlara dair məlumatları onu göstərir ki, keçilmiş materialda özünü sınaqda sizə onu daha yaxşı mənimsəməyə və daha uzun müddətdə yadda saxlamağa imkan verir. Sonda, imtahanlarda sizin biliklərinizi qiymətləndirəcəklər. Buna görə bu cür yoxlamalarla sərbəst iş gedişində alışmağa çalışın.

Artıq yüklənmədən beyninizi azad edin

Kağızda təklif edilmiş məsələnin həlli üzrə aralıq hərəkətlərini yazın. Hər şeyi beyninizdə saxlamayın. Kağız sizin üçün informasiyanın daha bir müstəqil yığıcısı olacaq, həm də elə bir mənbə ki, baş beynin ön qabığından fərqli olaraq həyəcan və təlaşların təsirinə meylli deyil. Nəticədə sizin test gedişində hansısa zəruri nüansları unutduğunuz və ya qarışdırmaq ehtimalı azalacaq.

Öz biliklərinizi strukturlaşdırın

Əgər vacib imtahandan və ya çıxışdan əvvəl informasiyanın strukturlaşdırılmasının ağıllı üsullarına nail ola bilərsiniz, onda siz öz işçi yaddaşınızı boşaldacaq və orada hansısa daha çox əhəmiyyətliəri saxlamağa kömək edəcəksiniz.

Oruc MUSTAFAYEV

Müəllimlər əvvəlki illərlə müqayisədə gündəlik dərslərdə faktiki tədrisə və təlimə daha çox vaxt sərf edirlərmi? Müəllimliyə başlayanda özlərini öyrətməyə hazır hiss edirlərmi? Hansı fasiləsiz peşəkar inkişaf proqramlarında iştirak edirlər və bu, onların iş təcrübəsinə necə təsir göstərir?

İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) növbəti (TALIS-2018 - Teaching and Learning International Survey) hesabatında dünya təhsil sistemlərini və müəllimləri maraqlandıran bu kimi suallara cavab tapmaq olar. Tədris və təlim məsələləri üzrə müəllim korpusunun beynəlxalq tədqiqatının nəticələrinə həsr olunmuş hesabatda təhsil mühitlərində kontekstin təminatı üçün siniflərin və məktəb iqliminin demografik tərkibi nəzərə alınmaqla müəllimlərin pedaqoji təcrübə formasında sinifdə öz biliklərini və bacarıqlarını necə tətbiq etməsi gözdən keçirilir. Daha sonra sənəddə müəllimlərin erkən təlim və

Təhsilin 5 illik barometri

OECD növbəti "TALIS-2018" hesabatını açıqladı

hazırlıq gedişində öz biliklərini və bacarıqlarını necə əldə etmələri, həmçinin öz karyeraları ərzində fasiləsiz peşəkar inkişaf üçün hansı addımlar atması qiymətləndirilir. Müəllimlərin və məktəb rəhbərlərinin fikir və rəylərinə əsaslanan hesabatda müəllim heyətinin bilik və peşəkarlığının dəstəklənməsinə kömək edəcək bir sıra siyasi oriyentirlər təklif edilir. Beynəlxalq sorğu dünyanın iqtisadiyyatı inkişaf etmiş 48 ölkəsində 10 min məktəbin 260 min müəllimini əhatə edir.

Müəllimlərin 53 faizi deyir ki, onlar öz şagirdlərinə layihələrin və ya sinif işlərinin icrası üçün informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etməyə icazə verirlər.

TALIS tədqiqatçı müəllimlərin və məktəb rəhbərlərinin iş və təlim şəraitinin ən böyük beynəlxalq sorğusudur və müəllim peşəsinin barometrinə hər beş ildən bir təmin edir. 2018-ci ilin nəticələri təhsil sistemlərində müəllimlərin və məktəb liderlərinin peşəkarlığını müxtəlif aspektlərini tədqiq edir və öyrənir.

OECD-nin rəsmi saytında yerləşdirilmiş hesabatdan məlum olur ki, müəllimlərin böyük əksəriyyəti öz işindən bütövlükdə razıdır, ancaq bir sıra vacib problemlər də mövcuddur ki, bəziləri son beş il ərzində qalmaqda davam edir. TALIS tədqiqatı məktəblərin daxilində olan pedaqoji, metodik və sosial proseslər haqqında məlumatın yığılması məqsədi ilə məktəb müəllimlərinin və direktorların kompüterləşmiş sorğusunu təqdim edir. Tədqiqat təhsil

sistemini məktəb cəmiyyəti nümayəndələrinin gözləri ilə görməyə imkan verir. 2018-ci ilin hesabatı TALIS-in sayca üçüncü tədqiqat dövrünü əks etdirir, ilk tədqiqat 2008-ci, 2-ci 2013-cü ildə olub. TALIS-2018-də 48 ölkə iştirak edib. TALIS sorğusunda Rusiya müəllimləri öz fəaliyyətlərinə dair yüksək məmnunluqlarını dilə gətiriblər. Onlardan 91 faizi öz işindən məmnundur, 90%-in öz məktəbində işləməkdən xoşu gəlir və məktəbdəki işinin nəticələrindən razıdır, 86% isə öz məktəbini ən yaxşı iş yeri kimi məsləhət görməyə hazırdır.

Hesabata əsasən, Rusiya müəllimləri ən təcrübəli sərəsində öndədir. Sorğuya görə, Rusiya müəllimi orta hesabla 21 il işləyir ki, bu rəqəm də iştirakçı ölkələr üzrə orta həddən 4 il çoxdur. Digər tərəfdən müəllim nə qədər uzun müddətdə öz peşəsindədirsə, bir o qədər öz işindən məmnundur. Bütövlükdə TALIS tədqiqatında iştirak edən 48 ölkənin müəllimləri öz işlərindən razıdır.

TALIS-2013 tədqiqatının nəticələri ilə müqayisədə, müəllimlik peşəsi əvvəlki kimi iştirakçı ölkələrin əksəriyyətində əsasən qadın peşəsi kimi üstünlük təşkil edir. Qadınların payı müəllimlərin ümumi sayında 85 faiz təşkil edir. Qadın müəllimlər daha çox Latviyadadır (89 faiz), ən az Yaponiyada (42 faiz), Səudiyyə Ərəbistanında (52 faiz), Niderland Krallığında (53 faiz) fəaliyyət göstərir.

Rusiyada müəllimin orta yaşı 45-46 yaş səviyyəsində qalır, ancaq gənc müəllimlərin sayının tədricən azalması meylli, yaşlı müəllimlərin isə sayının artması müşahidə olunmaqdadır.

Rusiya məktəblərinin direktorlarının əksəriyyəti 40-59 yaş (73%) təşkil edir, bu isə bütün iştirakçı ölkələr üzrə orta yaş bölgüsünə uyğundur.

Məktəb işləməyə gələn gənclərin əsas motivi pedaqoji fəaliyyətin yüksək dəyərinin dərk edilməsi, onun missiyasıdır. Müəllim peşəsinin seçilməsinə əsas motivlər, sorğunun məlumatına görə bunlardır: cəmiyyətin inkişafına öz töhfəsini vermək (91%), uşaqların və gənclərin inkişafına təsir etmək imkanı (88%).

Müəllimlərin cavablarına əsasən, onlar bu peşəyə çətin ki, onun nüfuzuna görə gəliblər, onlar peşələrinin cəmiyyət tərəfindən qiymətləndirilməsinə əmin deyillər (bələ bir fikri rəyi soruşulmuş rusiyalı müəllimlərin 57%-i söyləyib).

Müsbət məqamlara onu da əlavə etmək olar ki, müəllimlərə olan inzibati yük əvvəlki tədqiqatlar dövrü ilə müqayisədə bir neçə dəfə aşağıdır, ancaq Rusiyada müəllimlər üçün inzibati-kağız işi onsuz da TALIS ölkə-iştirakçıları arasında ən yüksəkdə durur, digər tərəfdən rusiyalı müəllimlərin iş günü əvvəlki kimi ən uzun olaraq qalır.

Qeyd edək ki, tədqiqatın məqsədi - məktəb fəaliyyətinin əsas aspektləri üzrə məlumatların təhlili üçün faydalı siyasi qərarların təqdim olunmasıdır. Əsas məqsədlərə məktəb idarəçiliyinin rolu və fəaliyyəti, müəllimlərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi, müəllimlərin peşəkar inkişafı, tədris və pedaqoji təcrübələri haqqında onların baxışlarının müəyyən olunması daxildir. Bu layihə dünyanın məktəb sistemlərinin beynəlxalq müqayisəsində aparılmasında əhəmiyyətli informasiya boşluqlarının aradan qaldırılmasını təmin edir. TALIS ölkələrə özlərini anoloji problemlərlə üzləşən ölkələrlə müqayisə etməyə, digər ölkələrin təcrübəsindən yararlanmaqla mövcud problemlərin həllinə yanaşmaqla. Beynəlxalq təhsil tədqiqatları qrupunda TALIS əhəmiyyətli yeri tutur. Onun nəticələrini əldə etməklə hər bir ölkə öz müəllimlərinin hazırlığını və əmək şəraitini təhlil və beynəlxalq normalarla müqayisə edə bilər.